Poštnina plačana v gotovini. Cena 25.— lir Spediz. in abb. post. I. gr.

DEMOKRACIJA

Uredništvo: Trst, ul. Machiavelli 22-II. - tel. 62-75
Uprava: Trst, ulica S. Anastasio 1-c - tel. 2-30-39
Goriško uredništvo: Gorica, Riva Piazzutta št. 18.
CENA: posamezna številka L 25. — Naročnina: mesečno L 100, letno L 1.200. — Za inozemstvo: mesečno L 170, letno L 2.000. — Poštni čekovni računi: Trst štev. 11-7223, Gorica štev. 9-18127

Leto VII. - Štev. 9 Trst - Gorica 6. marca 1953 Izhaja vsak petek

Kaj je bolje?

Za kulisami italijanske politike glede Trsta že dolgo ni več tiste solidarnosti, kakršna je vladala še pred dobrim letom.

Med rimskimi vladnimi krogi, ki jih zanimajo predvsem volilni rezultati, ima, kakor kaže, premoč struja, ki bi v Trstu rada dosegla kar koli, s čimer bi dala polet svoji strankarski propagandi, pa čeprav bi to imelo za posledico morebitno dokončno izgubo cone B in prepustitev vseh tamkajšnjih Italijanov Jugoslaviji. Čim bolj prihaja do izraza ta pripravljenost, tem bolj raste odpor na strani tistih, ki zastopajo razne begunske in iredentistične skupine ter kot taki nikakor ne morejo soglašati z možnostjo, da bi Italija iz svojih seznamov enostavno brisala par desettisoč Italijanov z druge strani sedanje Morganove črte.

Ta razlika v gledanju in oceni položaja ni več prikrita, temveč prihaja vedno bolj do zunanjega izraza. Ne pozabimo, kako so pravi pripadniki »Odbora za osvoboditev« (CLN) pisali ob priliki lanske londonske konference, naj se italijanski opolnomočenci vendar ne prenaglijo in naj za božjo voljo ne sprejmejo rešitve, ki bi dokončno zapravila cono B. Podobna intervencija je bila izvršena tudi na lanskem kongresu italijanske liberalne stranke, kjer so poudarili, da je treba pazljivo premisliti vsak korak in paziti, da ne zapravijo onega dela Svobodnega tržaškega ozemlja, ki ga danes upravlja Jugoslovanska vojaška uprava. V celi vrsti podobnih potez, ki so imele očiten namen, da preprečijo centralnim strankarskim in vladnim krogom realizacijo njihovih namenov, je zadnja tista, do katere je prišlo v krogu tržaških občinskih svetovalcev, katere so hoteli pripraviti do tega, da bi v mestnem svetu izglasovali resolucijo, s katero bi v prikriti obliki pozvali vlado in italijanske politične kroge, naj rešijo, kar se pač rešiti da in jim s tem dali polnomočje, da se po potrebi lahko odrečejo Kopru, Piranu in drugim bližnjim istrskim mestecem. Poskus pa je propadel, ker večina svetovalcev živi le preblizu meje in v samem Trstu dnevno srečava kupe znancev, ki prihajajo od tam na obisk. Kako naj bi jim pogledali v obraz če bi jih po tolikih obljubah in prisegah zdaj enostavno vrgli čez krov, podobno kakor napravi kapetan z odvišnim tovorom, kadar to zahteav varnost ladje?

Saj ne bi imeli opravičila! Taka gesta je morda upravičena samo v primeru smrtne nevarnosti. Kdor živi v Trstu pa dobro ve, da tu za Italijane niti od daleč ni take nevarnosti. Kakor so danes dejanski gospodarji v coni A, prav tako bi jim bila zajamčena premoč tudi v primeru uresničenja Svobodnega tržaškega ozemlja in vzpostavitev z mirovno pogodbo predvidenih organov. Nobena stvar ne ogroža narodne samobitnosti tukajšnjih Italijanov, njihovega socialnega in gospodarskega položaja, ter ga tudi ne bo. Kaj naj torej opravičuje žrtvovanje onih Italijanov, ki živé danes v coni B? Volilni interes Krščanske demokracije in vseh tistih, ki so napihnili tržaški problem tako, kakor da z njim Italija stoji in pade? Naj zdaj nedolžni plačujejo zaletelost nekaterih, ki so njihovo usodo izkoristili za enostavno strankarsko dnevno demagogijo, ki so pri tem šli tako daleč da je zdaj res vsak korak zanje osebno in ne za italijanski narod presneto nerodna zadeva?

To so vprašanja, ki so si jih zastavile italijanske iredentistične organizacije. Zaenkrat priznavajo sicer samo eno plat problema ter zahtevajo, da se Italija ne sme ničemur odreči, in da ne sme ničesar zaigrati. Toda resnejši krogi, ki jih je tudi vedno več, pa uvidevajo in spoznavajo, da je vsaka stoodstotna enostranska rešitev nemogoča. Tako so se znašli v nujnosti da se ozirajo za tako rešitvijo, ki Italijanov ne bo žrtvovala in ki bo dala vsem, kolikor jih je na Svobodnem tržaškem ozemlju, možnost demokratičnega življenja. To bodo pa dosegli samo s pristankom na uresničenje tega, kar je predvidevala mirovna pogodba. To je tudi s čisto italijanskega stališča najugodnejša možnost in čimprej bodo nanjo pristali, tem bolje bo. Znaki odpora proti politiki italijanskih vladnih strank, ki vidijo v tržaškem vprašanju zgolj hvaležno sredstvo volilne propagande, ne pa življenjski problem tu živečih ljudi, nam vzbujajo upanje, da od tega spoznanja in preusmeritve le nismo tako daleč, kakor nam morda izgleda.

* * *

Rimska posvetovanja in Trst

Francoski minister Bidault v Rimu je dal za tisk novo izjavo o Trstu

Očitno je, da je bilo sklepanje balkanskega pakta za Italijane neugodno dejstvo.

Oni, ki so si domišljali, da Jugoslavija brez njih ne more vstopiti v skupnost Atlantskega pakta, in ki so namigovali, da bo ta vstop mogoč samo z odstopom Trsta, se pač morajo sprijazniti z dejstvom, da Jugoslavija vendarle brez in vkljub Italiji tvori sestavni del zahodne obrambe, in sicer s pristankom in odobrenjem ameriških krogov, in to prav onih ameriških krogov, ki bodo upravljali in vodili obrambo vzhodnega sredozemskega prostora.

De Gasperi in Pacciardi s svojima nastopoma v Parizu nista nikakor mogla preprečiti sklenitve balkanskega pakta.

Sedaj nas pa rimska konferenca Evropske obrambne skupnosti stavlja pred drugo, še poraznejše dejstvo za Italijo: da se je sam francoski minister zunanjih zadev Bidault pametno obvaroval tega, da bi njegovo izjavo od 20. marca 1948 Italijani zlorabljali v propagandne namene za prisilno priključitev Trsta k Italiji.

Časi so se spremenili od marca 1948, zahodna Evropa in Amerika sta pričeli slutiti vso resnost in vso dalekosežnost tržaškega vprašanja, zaradi česar sta vse manj pripravljeni popuščati pred italijanskimi neresnimi izpadi.

O tej spremembi zgovorno priča zaključna izjava, ki so jo izdali udeleženci rimske konference. Predmet njihovih posvetovanj je bil raznovrstne narave. Bilo je govora o carinski zvezi vseh udeleženk zahodne obrambe, pri čemer so prišli do zaključka, da je treba stvar še preučiti v ožjem krogu. Bilo je govora o potrebi uskladitve zahodne obrambe in glede tega je De Gasperi po neuspehu francoske delegacije v Londonu prevzel nalogo, da — kolikor je to mogoče — zbliža stališči Bidaulta in Adenauerja, pri čemer je v dokajšnji meri motilo dejstvo, da Bidault ne obvlada nemščine kakor njegov prednik Schuman, in da se tudi Adenauer ne znajde v finesah francoskega govora. Razpravljanja so končno dobila dokaj ostro obliko, kolikor se more presojati po vesteh, ki so prodrle v javnost in tisk.

Edini napredek zadnjih rimskih posvetovanj je v tem, da sta bili Francija in Nemčija odločno postavljeni pred veliko odgovornost-jo njunih nasprotnih stališč glede skupne evropske vojske. Adenauer je po britansko-francoskih razgovorih imel polno možnost, da je ostro nastopil in pojasnil nemško stališče, medtem ko je bil Bidault po londonskem razočaranju mani kot kdaj koli razpoložen, da se glede na svoj parlamentarni položaj v celoti umakne.

De Gasperi je skušal posredovati v tem skoro brezizhodnem položaju in, sodeč po dejstvih, je treba priznati, da ni bil njegov poskus povsem brezuspešen.

Italijanska neizražena želja je šla za tem, da ustvari trdno podlago za evropeizacijo Posarja, v nadi, da bo ta italijanski uspeh obvezal Bidaulta za francoski še odločnejši pristanek na neevropeizacijo Trsta. De Gasperi je namreč Evropejec, ko gre za nemško zemljo, ni pa več Evropejec, ko gre za kraje, kjer govorijo tudi italijanski! Njegovo krščanstvo se ne ravna po načelu: »Ne stori drugemu, česar nočeš biti sam deležen!«, ampak po mnogo udobnejšem načelu: »Stori drugim (namreč Bidaultu) to, kar hočeš, da drugi storijo tebi!« Vendar načelo »stori drugim« ni izpadlo tako, kakor je Bidault pričakoval. Adenauer namreč ni na De Gasperijeva prigovarjanja odgovoril dovoli evropsko, kakor bi De Gasperi pričakoval od drugih, izključujoč možnost, da bi tudi drugi smeli od njega pričakovati tak dokaz evropskega čuta. Posledica vsega tega je bila, da Bidault ni mogel v dovolini meri prilagoditi svoj evropski čut De Gasperijevemu neevropeizmu.

Razpoloženje marca 1953 se bistveno razlikuje od razpoloženja marca 1948, ne glede na dejstvo, da se določbe mirovne pogodbe izvajajo ali ne. In zakaj naj bi tudi marčna izjava 1948 ostala neizvršena, ko je razlog njenega nastanka enostavno odpadel?

Tako se je tudi zgodilo, da je belgijski zastopnik z velikim samozadovoljstvom mogel poveličevati velik moralni uspeh rimske konference. Bidault pa je s svojimi pojasnili smatral za potrebno, da doda konferenci še nekaj protokolarnih izjav z obljubo, da te nimajo nobenega spreminjevalnega, ampak samo pojasnjevalni značaj, čeprav si je pridržal pravico, da bo njegova vlada svoje stališče kasneje natančneje sporočila. Bidault si je hotel ohraniti čisto vest in čist položaj spričo verjetnih ostrih pripomb francoskih parlamentarcev, ki bi mu mogli očitati, da temeljijo njegove izjave na nepopolno prikazanih in razloženih dejstvih, kar bi lahko povzročilo med drugim tudi padec sedanje francoske vlade.

Nesreča sicer ne bi bila tako velika, ker se francoske vlade v zadnjih osmih letih tako pogosto vrstijo. Vendar pričakovati od Bidaulta, da bo problematično posarsko vprašanje zabarantal s še bolj problematičnim tržaškim ozemljem, bi bilo pričakovati preveliko zatajevanje, ki le presega moči francoskega zunanjega ministra.

Za De Gasperija pa je glavno to, da so končali rimsko konferenco z »uspehom«.

De Gasperi je tak »uspeh« zelo potreboval spričo skorajšnjih italijanskih volitev, napovedanih za 25. maj, obletnico nesmiselnega pokolja tristotisočev Italijanov, padlih v borbah za Podgoro, Krn, Oslavje, Opatje selo in Bajnšico v stremljenju, da slovenski živelj na Primorskem spremenijo v nove sužnje.

Mi želimo De Gasperiju pred in po volitvah samo eno: da evropeizem ne omeji samo na severne evropske kraje, ampak da ga razteg-ne tudi na naš Trst.

Glede slike, ki smo jo o nastalem položaju pokazali, prav nič ne menja pisanje italijanskega tiska, recimo onega v »Corriere della Sera« izpod peresa Augusta Guerriera in Silvia Negra. Guerriero je namreč priznal, da francoske dopolnilne izjave bistveno spreminjajo prvotno osnovo rimske konference, ker pomenijo nepričakovano novoto. Uspeh rimske konference je zato popolnoma odvisen od odločitev, ki jih bo glede tega zavzela pariška vlada.

Kar pa zadeva zadnji razgovor med De Gasperijem in Bidaultom, naj nam bo merilo za sodbo dejstvo, da sta oba državnika razpravljala *tudi* o Trstu. Ta besedica *tudi* je najboljši komentar, da smo v novi, za nas Tržačane mnogo bolj povoljni fazi borbe za svobodo in samostojnost tržaškega ozemlja.

To potrjuje sama Bidaultova izjava. Tudi Bidault namreč želi, da bi tržaško vprašanje reševali »pomirljivo«, in obljublja, da bo morebitne predloge za rešitev tržaškega vprašanja sporočil rimski vladi.

Volitve na Koroškem

Zadnjič smo obširno pisali o volitvah v Avstriji in se pomudili pri razglabljanju o njihovem pomenu za koroške Slovence.

Danes pa hočemo našim čitateljem postreči z natančnejšimi podatki o izidu volitev na Koroškem

Predvsem pa moramo še enkrat obsoditi titovce in kominformistične kroge, ki so se odrekli borbi za slovenske pravice in se s pozivom za glasovanje za avstrijsko socialistično stranko oziroma KP najhuje ogrešili v očeh trdo preizkušenih koroških Slovencev.

Vendar nekaj moramo že danes najodločneje pribiti: po številu glasov, ki jih je dobila slovenska Krščanska demokratska stranka, nikakor ne moremo ocenjevati številnosti kot italijanske vse glasove, oddane za komuniste in obe indipendentistični skupini. Tudi v Avstriji zdaj dokazujejo, da je slovenskih glasov na Koroškem samo 3.880, pri čemer vse glasove, oddane za socialiste (122.068) in za komuniste (10.357) smatrajo za nemške! Pa tudi za katoliško Ljudsko stranko so brez dvoma glasovali številni slovenski krogi!

Onih 3.880 slovenskih glasov, oddanih za KDS pa je treba s »Koroško kroniko« upravičeno smatrati za izraz volje v trdo jeklo prekaljenih borcev, ki so predstraža bodočega slovenstva na koroških tleh in seme krvavečega naroda!

Volitve v deželni zbor po okrajih

Oznake pomenijo: KDS - Krščanska demokratska stranka; SPOE - Sozialistische Partei Oesterreichs; OEVP - Oesterreichische Volkspartei; VdU - Verbannd der Unabhaengigen; VO - Volksopposition (komunisti).

Okraji	*KDS*	*SPOE*	*OEVP*	*VdU*	*VO*
Celovec - mesto	118	17.325	10.669	6.910	1.800
Beljak - mesto	14	9.489	4.466	2.947	1.523
Špital	8	14.890	11.409	7.175	1.229
Šmohor	33	4.284	4.751	2.140	95
Beljak - okolica	863	19.125	7.056	5.779	2.296
Celovec - okolica	898	18.213	9.834	5.731	1.281
St. Vid na Glini	7	16.034	9.406	5.732	1.385
Velikovec	1.923	9.461	5.802	2.337	309
Volšperk	16	16.247	9.123	4.126	439
Koroška	3.880	122.068	72.516	42.877	10.357

Balkanska strateška zapora

Po razmeroma dolgotrajnem diplomatiziranju, tipanjih, izmikanjih in zanikanjih so prejšnji teden končno podpisale tri države: Jugoslavija, Grčija in Turčija medsebojno prijateljsko pogodbo.

To so tri države na jugovzhodu Evrope, ki so se dosedaj obvarovale sovjetskega gospostva oziroma so se mu odtegnile. Skupna nevarnost pred boljševiškim zavojevanjem je vse tri države, ki so deloma na lastni koži, deloma kot neposredne sosede pravilno ocenile zavojevalne naklepe Sovjetije, strnila v Balkansko zvezo, ki naj izpopolni atlantsko obrambo proti morebitnim pomnožitvam poljske, češkoslovaške, bolgarske, romunske, madžarske, albanske in vzhodnonemške tragedije, ki je po Hitlerjevih vzgledih nenasitljive boljševiške zavojevalnosti zasužnila vsa ta obširna in nekoč svobodna področja.

Da je tako pozno prišlo do Balkanske zveze, je več raznovrstnih in zamotanih razlogov

Najprej je bilo treba doseči poravnavo starih sporov med Turčijo in Grčijo in »dedna sovraštva« za vselej pokopati. Obiski grške kraljevske dvojice v Ankari in turškega predsednika republike v Atenah so potrdili novoživelo prijateljstvo, ki se je vojaško in politično še bolj okrepilo z vstopom obeh držav v Atlantsko zvezo. Predno je bilo mogoče misliti na razširitev te dvoveze v trojni sporazum, pa so se morale odstraniti znatne ideološke razlike: današnja Jugoslavija je komunistična država in ni prav dolgo od tega, ko je še beograjska propaganda tako Grčijo kakor Turčijo ocenjevala za fašistično izkoriščevalski državi.

Priznati pa moramo, da je v zadnjem obdobju dolgotrajnih pogajanj prav Beograd silil k ostvaritvi Balkanske zveze. Titova doktrina o »brezzavezniški zunanji politiki« po vzorcu Francove Španije je Jugoslavijo pripeljala v slepo ulico. Samoizolacija je postala še očitnejša, ko je ameriška obrambna pomoč znatno zaostajala za beograjskimi pričakovanji. Tako se je Tito končno odločil, da vsaj po stranskih stezah najde stikov z Atlantsko zvezo.

Trojni sporazum, ki je bil podpisan 28. februarja v Ankari, je zaenkrat zgolj prijateljskega značaja. Ta sporazum bo verjetno šele v poznejših dodatkih izpopolnjen v pravo vojaško zvezo. Za tako vojaško konvencijo pa potrebujeta tako Grčija kot Turčija pristanek vseh članic Atlantske zveze, tudi Italije. Rim je svojo pravico veta tudi takoj uporabil po tradicionalni zunanjepolitični koncepciji izsilievanja. Rimska vlada je precej nespretno razgalila vsemu svetu, da je za nio Atlantska zveza v prvi vrsti kupčija in šele po bogati napitnini bi bila pripravljena svoje obveznosti v Atlantski zvezi dejansko tudi izpolnjevati. Napitnina pa naj bi bila rešitev tržaškega vprašanja. Kljub vsemu kaže, da Jugoslavija, ki predstavlja po svojem zemljepisnem položaju eno izmed najvažnejših obrambnih postojank prve obrambne črte Atlantske zveze, ne bo klonila, četudi bi se pritisk Londona, Washingtona in Pariza v korist Italije še povečal, ker se jugoslovanski državniki dobro zavedajo strategične vrednosti svojega ozemlja.

Na drugi strani vedo zahodni zavezniki, da bi izročitev STO-ja Italiji prav nič ne zmanjšala italijansko - jugoslovanskih napetosti, oziroma vedo še več, da bi se namreč te napetosti s tako rešitvijo samo še povečale. Prav isto velja tudi za kakršno koli delitev ozemlja. Prav zato je za nepristranske politično rahločutne opazovalce povsem nerazumljivo, zakaj se zahodni državniki ne vrnejo na edino možno rešitev, ki jo je uzakonila mirovna pogodba, in ki trenutno še najbolj ustreza ne samo italijanskim in jugoslovanskim koristim, pač pa tudi — in to je vsekakor tudi važno — samemu tržaškemu prebivalstvu.

Vsekakor je prvi korak za vključenje Jugoslavije v zahodni zavezniški sistem storjen, in ta korak bo dosegel svojo popolno veljavo

(Konec na 3. strani)

Stalina zadela kap

V noči od 1. na 2. marec je sovjetskega diktatorja, Josipa Visarjonoviča Stalina, zadela možganska kap. Odtlej je v nezavesti in omrtvičen na desni strani telesa. Politbiro KPSZ je pozval ljudstvo, naj v sedanjem kritičnem času za SZ ohrani popolen mir in red.

OBLETNICA 20. MARCA

Če nas vsi znaki ne varajo, pripravljajo italijanski polslužbeni krogi tudi letos praznovanje obletnice izjave 20. marca 1948, in sicer enako kot lani z uličnimi izgredi.

Kaže, da šolsko mladino že vnaprej umno pripravljajo v ta namen s primernimi spodbudami, šolniki — seveda pretežno tisti italijanske narodnosti — pa naj bi prav te dni dobili že zdavnaj obljubljene in za to priliko pripravljene nagrade ali zaostanke.

V soboto 28. februarja zvečer je bila glede tega seja na stari univerzi. Ko so se udeleženci razhajali, se je iz njihovih glasnih komentarjev moglo sklepati, da je bil predmet razprave prav »praznovanje« 20. marca.

Kdor je imel priliko opazovati vzdušje zadnje seje občinskega sveta v Trstu, je mogel tudi tu opaziti neko »predpraznično« razpoloženje.

Vsakomur je treba dopustiti, da dá svojim občutkom primeren izraz, čeprav neumerjenosti v izražanju teh občutkov ni mogoče jemati za merilo njihove globine. Posebno to ni mogoče, kadar je izražanje teh občutkov podano po tržaškem županu Bartoliju iz Rima, in to iz neposredne bližine samega ministrskega predsednika De Gasperija, in kadar na tržaški Veliki trg pripeljejo primerno opremljene motocikle, ki so na tržiškem bloku še malo prej opravili dolžne formalnosti za vstop na tržaško ozemlje.

Če vsa ta gospoda — bilo po nalogu, bilo po izplačilu dnevnic — smatra, da mora 20. marca manifestirati, je to končno stvar njene vesti. Ni pa stvar njene vesti, če ji s tako nekulturnimi sredstvi gre za tem, da bi terorizirala britsko-ameriške oblasti ali posamezne njihove odgovorne funkcionarje, da bi tako zahodnim zaveznikom vsilila neko »rešitev« tržaškega vprašanja, ki bi pod takimi pogoji pomenila grobo kršitev britsko-ameriške vojaške časti, ki ne more imeti drugačnega kot poraznega učinka za ugled in dostojanstvo Organizacije združenih narodov. Celo Galsworthy je v svojem romanu »Flowering Wildermen« primerno ožigosal popuščanja, ki so izsiljena s pritiskom (»at the pistol's point«)....

Mi, ki iskreno želimo, da bi bila ohranjena ugled in dostojanstvo zavezniških oblasti, ne le zaradi naše stvari v Trstu, ampak tudi zaradi zavezniške stvari v celem svetu, moramo samo z veliko zaskrbljenostjo gledati na brutalno in naravnost živalsko razposajenost, ki prihaja do izraza pri teh italijanskih političnih izgredih, in ki jo predobro poznamo ne le po vandalizmih, ki so jih Italijani zagrešili v dvajsetletju po prvi svetovni vojni, temveč tudi po njihovi na oko človekoljubni razlaščevalni politiki, ki jo vodijo pred očmi samih zavezniških oblasti in ki jo brez zadržka objavljajo celo v tržaških listih. Če za priliko pogledamo na napis, ki ga je prinesel »Giornale di Trieste« od 2. t. m. na drugi strani: *»V Čarboli gradijo veliko istrsko-dalmatinsko mestno četrt — na Opčinah bodo pripravili 120 stanovanj, v Sv. Križu pa 24. Organizacija UNRRA - casas je poklicana, da finansira te gradnje«*, se takoj prepričamo o iredentističnem hotenju, da bi tudi v bodoče z ameriškimi dolarji izvajali »kolonizacijo« tržaškega ozemlja in izživanje naših ljudi, katere pretvarjajo v brezdomce, katerim odvzemajo državljanstvo in delavske knjižice ter s tem tudi volilno pravico, s čimer jih tako pretvarjajo v brezpravno rajo. In vse to po nalogu »Evropejca« De Gasperija!

Italijanom dajejo za raznarodovanje naših krajev denarna sredstva, nam pa ne dopuste, da bi osnovali en sam denarni zavod v obrambo koristi naših trgovcev in obrtnikov! Njim dajejo možnost, da z ojačano delavnostjo zavoda »Banca d'Italia« ojačijo svoje gospodarstvenike in uničujejo naše, nam pa delajo ovire, kadar zahtevamo zaposlitev naših ljudi!

In kakšna je posledica te politike popuščanja Italijanom, ob istočasni politiki iztrebljanja našega življa (kajti to »italianissimo« tržaško področje mora pri vsej svoji italijanščini biti še pristriženo in popravljeno na našo škodo)? Da bi se ti isti od britsko-ameriške popustljivosti tolikanj razvajeni Italijani dvignili proti svojim zaščitnikom in jim pred očmi vsega sveta vsilili svojo rešitev »at the pistol's point«.

V takih prilikah in pod takimi pogoji od nas pač ni mogoče pričakovati, da bi s prekrižanimi rokami gledali na odtujevanje naše narodne imovine, ki smo jo nasledili od svojih pradedov. Doslej smo bili prav mi spoštovalci javnega reda in zakonitosti. Zato pa od svojih političnih in nacionalnih soudeležencev na tem važnem prostoru pričakujemo, da bodo tudi oni spoštovali javni red in zakonitost, da se bodo tudi oni, ki so bajé nosilci kulture, končno zavedli svojih dolžnosti in pravil strpnosti ter moralne resnosti.

Kajti če bi oni hoteli vse to pazabiti in bi se britsko-ameriške oblasti pri tem — bilo iz lagodnosti, bilo zaradi pomanjkanja odločnosti — pokazale nedorasle položaju in odgovornosti ter dolžnosti do svojega ugleda, nam pač nihče ne bo mogel preprečiti, da bi dokazali, da smo tukaj na Tržaškem tudi mi v lastni hiši in da hočemo (čeprav ne jemo iz italijanske vladne sklede) izreči tudi mi svojo besedo!

VESTI z GORIŠKEGA

S seje občinskega sveta

Na seji goriškega občinskega sveta od petka 27. februarja, katere sta se udeležila oba naša svetovalca, gg. Bratuž in dr. Birsa, so razpravljali in odobrili plačo županu in članom obč. odbora v isti meri, kot so jo prejemali pred novimi volitvami.

Imenovali so odbor za pregledovanje občinskih računov in odbor za pregledovanje računov podjetja za plin, luč in vodo (»Aziende municipalizzate«). V ta poslednji odbor so izvolili tudi g. dr. Karla Birso.

V zadevi vprašanj in predlogov, ki jih je g. Bratuž stavil županu s pismom od 30. januarja, je ta odgovoril pismeno doslej v dveh zadevah: da se pot v Grojni ni mogla popraviti v celoti in dokončno, ker je dela ustavila poledica. Razume se, da bodo pot popravili, brž ko bo vreme ugodno! Kar se pa električne napeljave v Grojno tiče, je županstvo v pogajanjih z družbo SELVEG za ureditev tega vprašanja.

Upati je, da odgovori župan v kratkem še na ostala stavljena mu vprašanja.

Odmevi gospodarske krize

Na občinski seji so razpravljali še o vprašanju gospodarske krize, ki ga je sprožil svetovalec dr. Cian, ki je glede tega imel na seji glavno besedo. Povedal je, da iz ljudskega štetja od 4. nov. 1951 izhaja, da je takrat bivalo v občini 43.974 oseb, od teh 40.500 stalnih, to je 1.076 na kvadratni km, medtem ko je Gorica imela pred vojno le 504 prebivalce na kvadr. km. V državi pa pride le 152 oseb na kvadr. km.

V pokrajino se je iz tujine naselilo v treh letih (1948-49 - 1950-51) kar 7.928 oseb. Dne 4. nov. 1951 pa je bilo v Gorici nastanjenih 4.293 beguncev, to je 10 odstotkov vsega prebivalstva, medtem ko je odstotek v vsej državi naseljenih beguncev komaj 0.5 do 0.7! Leta 1947 je bilo v Gorici 3.070 brezposelnih, v vsej pokrajini pa 11..1111. Dne 2. dec. 1952 pa je teh bilo v Gorici 2.492, v vsej goriški pokrajini pa 11.491. K tem številkam je treba prišteti še 100 odpuščenih iz podjetja SOLVAY in 389 iz predilnic v Podgori in Ronkah. Zaposlenih pa je bilo leta 1948 v Gorici 5.850 oseb, v vsej pokrajini pa 25.960 in leta 1952 v Gorici 5.750, v pokrajini pa 24.270 oseb.

Spričo tega težkega gospodarskega položaja je dr. Cian predlagal, naj sestavijo načrt novih obnovitvenih industrijskih in gradbenih del. Povedal je še, da je kriza v predilnicah z zadnjimi odpusti dosegla svoj višek, medtem ko je zaposlenost v podjetju SAFOG v Gorici ustaljena. Carine prosti pas (»zona franca«) je zaposlil vsega skupaj komaj 872 enot, povečini žensk. Zaradi tega smatra za umestno predlagati revizijo tega sistema prostega pasu, da bi dosegli večje koristi. V prvi vrsti pa je prikazal koristi, ki bi jih prinesla obnovitvena dela na področju krminsko-gradiščanskega področja, ki so še vedno v fazi navadne obljube! V zadevi uprave prostega pasu smatra dr. Cian za potrebno tudi to, da je pri njej udeležena tudi občina z županom in nekaterimi svetovalci. Zraven tega bi se morala ustanoviti posebna komisija za preučevanje in pospeševanje rešitev vseh gospodarskih zadev, tudi kar se tiče gradbe stavb. Po preučitvi vseh teh vprašanj pa bi morali zadevo predložiti tu odgovornim vladnim činiteljem.

Vse to, kar je dr. Cian na seji povedal in predlagal, sedaj preučujejo občinski svetovalci, ki bodo o tem razpravljali na eni prihodnjih sej.

† Župnik P. Butkovič

Sovodnje so svojemu dolgoletnemu župniku Petru Butkoviču v nedeljo popoldne priredile veličasten pogreb. Vaščani so se hoteli tako vsaj malo oddolžiti svojemu dobrotniku, ki jih je točno 22 težkih let zvesto spremljal in učil.

Tudi iz Gorice in drugih krajev so prišli Slovenci in so spremljali na zadnjo pot goriškim Slovencem dobro znanega »Domna«.

Kljub resnemu stanju zadnjega časa smo še vedno upali, da bo župnik Butkovič premagal težko bolezen in vsaj še nekaj let deloval na kulturnem in verskem polju med goriškimi Slovenci. Toda Bog je sklenil drugače in v petek 27. februarja poklical k sebi po zasluženo plačilo svojega zvestega služabnika.

Ljudstvo se je z ganljivimi besedami svojega župana poslovilo pri odprtem grobu od pokojnika. V imenu duhovnikov se je v cerkvi poslovil od pokojnika štandreški dekan mons. Novak.

Naj počiva v miru v slovenski zemlji tik ob svoji materi, katero je ljubil in spoštoval do konca! Njegovim sorodnikom iskreno sožalje!

Novačenje finančnih stražnikov

Mladeniči, stari od 18 do 22 let, se lahko priglasijo za vstop v službo finančnih stražnikov. Zato morajo predložiti posebno prošnjo na kolkovanem papirju za 24 lir. Vsa navodila in pojasnila daje krajevno finančno poveljstvo.

Tudi za Gorico televizijske oddaje

Na osebno zanimanje goriškega župana je vodstvo italijanskih radijskih postaj odredilo, da bodo televizijske oddaje tako urejene, da jih bodo lahko sprejemali tudi v Gorici.

Vdrugič doktorica

Gospodična Neda Močnik iz Gorice, ki poučuje na slovenskih višjih srednjih šolah, je te dni že drugič doktorirala. Napravila je 24. februarja doktorat iz filozofije in pedagogije v Turinu z odličnim uspehom. Čestitamo!

Ali so v krizi šole ali dijaki?

Zadnje tedne so se dogodili na italijanskih šolah v notranjosti države hudi in težki dogodki. Petnajstletni sicer priden dijak v Rimu je z revolverjem streljal na svojega profesorja in ga ubil, češ da ga je krivično ocenil s šterico v matematiki.

Par dni za tem tragičnim dogodkom, ki je globoko pretresel vso italijansko javnost, je zopet v Rimu izvršil samomor dijak iz liceja tudi zaradi slabe ocene v spričevalu.

V Piombinu je trinajstletna Marialuce Mariottini iz prve nižje srednje šole izginila z doma, ker je v šoli dobila slabo spričevalo; štirinajstletna Anna Giolitto iz Asti je pa iz istega razloga hotela napraviti samomor. Poizkus samomora je izvršila tudi dijakinja na liceju v Rimu Luciana Bruscano, ker je prejela slabo oceno v francoščini in v latinščini.

Tu smo navedli samo nekaj težkih dogodkov, ki so se odigrali med italijanskimi dijaki, v pojasnilo k članku o krizi italijanske šole, ki ga danes priobčujemo. Sicer pa je bilo takih dogodkov kar cela vrsta, saj jih je tisk dnevno beležil od vseh strani in krajev!

Res je, da je italijanska šola v krizi zaradi programov in izvedbe istih, poudariti pa moramo, da vse kaže, da vlada kriza tudi med dijaštvom in v njihovih družinah! Ne siliti v šolo šibke elemente in žugati otrokom zaradi neuspeha! Saj ni rečeno, da imajo življenje in bodočnost samo tisti, ki študirajo!

* * *

Globoko je pretresla javnost v Nemčiji vest, da se neka tamkajšnja desetletna deklica ni upala domov zaradi slabega spričevala. Čez nekaj dni so jo našli mrtvo od gladu in stradanja!

Starši imajo nekaj odgovornosti pri vseh takih dogodkih. Vzgojitelji morda tudi nekaj! Ne strašite učencev in dijakov preveč in ne sramotite jih pred drugimi!

Kriza italijanskega šolskega sistema?

Uboj, ki ga je bil izvršil rimski dijak nad svojim profesorjem, je globoko pretresel šolske kroge vse Italije, da ne rečemo vse Evrope.

Takih primerov je v zgodovini kaj malo; zato je potrebno, da jih dobro analiziramo in pretresemo.

To bodo v Rimu gotovo tudi naredili. Mi pa zaenkrat niti od daleč ne moremo ugibati, kateri naj bi bili pravi vzroki te žalostne tragedije in kateri naj bi bili oni globoki notranji nagibi, ki so privedli nesrečnega dijaka do tako usodnega koraka.

Če bi dokazali, da je bila na dnu vse zadeve dijakova duševna bolezen ali živčna neuravnovešenost, bi dogodek, sicer obžalovanja vreden, ne imel večjega pomena in morda bi ostal, vsaj za neprizadete osebe, brez posledic.

Kakršen koli naj bo izid preiskave, ki so jo uvedla v Rimu pravosodna in šolska oblastva, in povsem neodvisno od tega zločina moramo ugotoviti, da v italijanskem šolstvu ni vse v redu in da vlada splošno nezadovoljstvo, bodisi med vzgojitelji, bodisi med gojenci.

Strokovnjaki bi znali marsikaj povedati o tej težki in resni zadevi. Pa tudi navaden, povprečno izobražen človek, če le malenkostno in od daleč sledi vzgojnemu razvoju v današnjih šolah, kmalu opazi, da so v italijanskem šolskem sistemu prehude pomanjkljivosti in nedopustne vrzeli.

Ker je pojav srednješolskega bolehanja splošen v Italiji, je razvidno, da sloni celokupni šolski sistem na zgrešeni podlagi ali vsaj, da ni času in potrebam primeren.

Pred meseci sem srečal profesorja, ki se je po dolgih letih vrnil v naše kraje in ki je imel priliko preučevati šolske razmere v tujini, posebno v Ameriki. On mi je svoje vtise na kratko tako obrazložil:

»Globoke, neverjetne spremembe sem opazil v naših krajih v teku zadnjih 25 let. Vse se je spremenilo! Sege, navade, družba, značaj ljudstva, da, še celo podnebje!

Na žalost vse te spremembe niso bile na bolje! Človek doživi marsikako razočaranje. Toda čudno je, da so šolske razmere ostale popolnoma neizpremenjene! Govoril sem s profesorji, bil sem v stiku z gojenci: ista vprašanja, iste težave, isti sistemi, isti programi, iste pomanjkljivosti kakor pred 25 ali 30 leti! Pomanjkljivosti so se celo sorazmerno povečale, v kolikor današnja šola še manj odgovarja spremenjenim zunanjim razmeram.«

Vprašal sem profesorja, od česa bi bila odvisna ta nenaprednost naših odnosno italijanskih šol.

»Menim — je rekel — da je treba upoštevati razne činitelje. A ni izključeno, da tiči glavni vzrok v pretirani samozavesti, ki jo imajo Italijani o svoji neoporekljivi kulturni preteklosti, ki jim ne dovoli, da bi se tudi od drugih česa naučili ali da bi druge v pametnih stvareh posnemali.«

»Glede tega — je nadaljeval profesor — so občudovanja vredne mlade južnoameriške kakor tudi nanovo ustanovljene azijske države (Indonezija, Burma, Formoza). Njim je šolski napredek res prva skrb. Ko gre za šolske zadeve, ne gledajo ne na težave in ne na stroške. Številna odposlanstva učiteljev in profesorjev iz teh dežel obiskujejo vsako leto vzgojna središča v ZDA, v Veliki Britaniji, v Švici, na Holandskem itd. Zato ni čudno, da najdeš v teh, sicer zaostalih deželah, tako bogato opremljene in vsestransko lepo organizirane ustanove, da bi enakih zastonj iskah v naših krajih.

Pomanjkljivosti naših šol

Brez dvoma ni mogoče primerjati italijanske kulture s tamošnjo primitivnostjo, a priznati je treba, da je v italijanski vzgoji marsikaj zastarelega.«

Naprosil sem profesorja, da bi mi razložil nekaj konkretnih pomanjkljivosti naših šol.

»Predvsem — je rekel — je treba ugotoviti, da so ohranili v Italiji stari pedagogični absolutizem in da je vzgoja mladine nedemokratična.

Absolutizem je razviden, na primer iz načina redovanja. Kdo ne ve,, da so redovi v šolah sila važna in delikatna zadeva? Od njih ne odvisi samo izid šolskega leta, temveč učinkovito delujejo na duševno občutljivost gojenca (spodbuda, ponižanje, zavist itd.). Redovi so sicer izvrstno sredstvo v vzgoji mladine, a njihova uporaba je zelo nevarna!

Tako huda se je zdela ameriškim pedagogom odgovornost onega, ki reduje, da so prišli do zaključka, da je bolje, če posamezni profesor sploh ne reduje.

Tu gre seveda za one odločilne redove, od katerih zavisi izid šolskega leta.

V Italiji, po stari navadi, reduje profesor in edinole profesor. Nad profesorjem praktično ni višjega prizivnega sodišča. Gojenec ima kvečjemu pravico do pritožbe pri ravnatelju; ta pa čestokrat s težavo in le malenkostno lahko vpliva na profesorja. Profesor je torej v svojem razredu edini sodnik, najvišja instanca, pravi absolutist. Ne dvomimo, da je ogromna večina profesorjev kos svojim dolžnostim, da so vestni in pravični. V teoriji, brez dvoma je tako. Izkušnja pa uči, da stvar ni tako preprosta.

Pri vsej svoji dobri volji je profesor podvržen, včasih vedé, včasih nevedé dobrim in slabim človeškim strastem. Ta je pretrd, oni premehak! ta je občutljiv, drugi nasprotno; eni so optimisti, širokogrudni, spregledljivi, drugi so pa tankovestni, razburljivi, malenkostni. V profesorjevi podzavesti se skrivajo tajne simpatije in antipatije, katerim gojenec včasih ni dal povoda.

Pa tudi če stvari ne bi bile takšne, ostane še vedno isto vprašanje, ker si gojenec po svoje razlaga profesorjeve namene, če je redovanje preveč odvisno od posameznika. Treba je torej vsaj deloma rešiti profesorja teh škodljivih možnosti.

Onemogočiti bi bilo treba gojencu, da bi v vsakem primeru navalil vso krivdo in odgovornost na profesorja. In prav to so v nekaterih deželah tudi dosegli!

Šolski pravilnik nekaterih južnoameriških držav loči rede v informativne in efektivne ali vrednostne. Informativne rede daje profesor vsak teden; oni so zabeleženi v šolski knjižici. Ti redi ne vplivajo naravnost na končnoveljavne rede, ker so gojencu in staršem le v opomin.

Podlaga vrednostnim redom so edinole pismeni in ustni izpiti, katerih je v šolskem letu četvero.

Vsakemu izpitu morajo prisostvovati vsaj trije profesorji, med njimi seveda tudi profesor odnosnega predmeta.

Vsi lahko sprašujejo in vsi morajo redovati.

Povprečen red, ki nastane, je vrednostni red za vsak izpit. Končnoveljavni redi pa sploh ne odvisijo od profesorjev, temveč so popolnoma mehanična zadeva šolskega tajništva.

Vzemimo, da je gojenec X Y dobil iz matematike

v prvem izpitu	7,2
v drugem	6,5
v tretjem	8,4
in v četrtem	5,5

končni rezultat bi bil:

10 odst. iz prvega izpita	0,72
20 odst. iz drugega	1,30
30 odst. iz tretjega	2,42
40 odst. iz četrtega	2,20
	6,64

Gojenec X Y je izdelal leto, kljub temu, da je padel pri zadnjem izpitu.

Navedeni sistem ima tudi to prednost, da vzpodbuja gojence k vedno večji marljivosti, ker ve, da je vsak naslednji izpit odločilnejši kakor prejšnji in da je zadnji izpit tako važen (40 odst.!), da ga lahko reši tudi slabotnega uspeha pri prejšnjih izpitih.

Pri tem je seveda treba računati z ogromnim delom za šolsko tajništvo, katero mora pa imeti toliko pomočnikov, kolikor jih potrebuje.«

Glede nedemokratičnosti naših šol, je rekel naš ameriški profesor, da je dovolj opazovati, kako malo upoštevajo v šolah težnje, mnenja in želje dijakov. Razume se, da nikjer na svetu ni dovoljeno, da bi dijaki posegali v vodstvo šolskih ustanov, a zelo priporočljivo je, da dijaštvo aktivno sodeluje z vodstvom in da ga ne smatrajo kot brezpravno rajo ali čisto pasivno maso. V mnogih zavodih Amerike imajo dijaki že davno pravico, da volijo posebne odbore, ki jih zastopajo pri vodstvu šole.

Lahko bo kdo ugovarjal, da naše razmere niso za take sisteme in da je vse to pri nas neizvedljivo.

Ne dvomimo, da bi nastale neprilike in težave. Tudi v naprednih deželah ne gre vse gladko, a vsaj enega bi se šoli ne moglo očitati, in sicer da je starokopitna in nenapredna.

Tudi na račun šolskih programov bi se dalo marsikaj povedati, a zaenkrat končujem.

V neki šoli v Rimu je počil strel: dijak je ubil svojega učitelja.

Nespametno bi bilo, če bi ta dogodek spravil v nemar kot brezpomemben primer vsakdanje kriminalne kronike.

Morda je ta dogodek vzrok nezadostnosti in neprikladnosti italijanskega srednješolskega sistema.«

Miric

Príjava dohodkov

Do 31. marca *morajo prijaviti* svoje dohodke za odmero davka:

1) lastniki stavb, če so jim te donesle lani vsaj 150 lir dohodka na leto, in lastniki stavb, tudi če so jim donesle manj kot 150 lir letnega dohodka, *pa imajo zraven tega še druge dohodke* (izpolniti stran *B* prijavnice);
2) vsi, ki so lani imeli kake dohodke od kapitala (obresti) ali trajne dohodke vsake vrste (desetine itd.). Te dohodke je treba prijaviti ne glede na njihovo višino, tudi če gre le za nekaj lir, in jih je treba vpisati na strani *E* prijavnice;
3) vsi, ki so lani imeli dohodke, podvržene davku na premično bogastvo (»Ricchezza mobile«), ki so sami ali skupaj z dohodki od podrejenega dela (delavci, služinčad itd.) presegli znesek 240.000 lir v letu (strani *C*, *B* in *E* prijavnice);
4) vsi, ki so lani imeli dohodke katere koli vrste (kot na primer od zemljišča, stavb in premičnin, če niso obdavčljivi, kot na primer: nove stavbe, novi čolni, nove industrije v južni Italiji, obresti na državnih obveznicah in tem izenačene), ki so vsi skupaj presegli 480.000 lir (brez stalnega odbitka 240 tisoč lir in onega za družino), ker so podvrženi dopolnilnemu davku (»Imposta complementare«), strani *A*, *E*, *F* prijavnice.

Iz tega sledi, da *prijave dohodkov niso dolžni predložiti:*

1) lastniki stavb, ki niso lani imeli nobenega drugega dohodka, kot samo onega od stavb, ki pa ni dosegel 150 lir na leto;
2) vsi, ki so lani imeli dohodke, podvržene davku na premično bogastvo (»Ricchezza mobile«), ki vsi skupaj in združeni z morebitnimi dohodki od podrejenega dela (kot so plače od delavcev, dninarjev, služinčadi, zasebnih uradnikov itd.) niso presegli 240.000 lir. Tisti pa, ki so za leto 1952-53 že vpisani v imenik plačevalcev davka na premično bogastvo (»Ricchezza mobile«), je bolje, da prijavijo te dohodke, tudi če v letu 1952 niso presegli 240.000 lir, ki bi jih sicer uradno vpisali za enak znesek, kot so že vpisani, in bi tedaj morali delati priziv proti novemu krivičnemu vpisu;
3) vsi, ki so lani imeli samo dohodke od zemljišča, precenjene za odmero dopolnilnega davka (»Imposta complementare«), ki niso presegli letnih 480.000 lir (brez stalnega odbitka 240.000 lir in onega za družino);
4) vsi, ki so lani imeli dohodke od svojega podrejenega dela (delavci itd.), ki so vsi skupaj presegli znesek 480.000 lir (brez stalnega odbitka 240.000 lir in onega za družino). Tisti pa, ki so že vpisani v imenik davkoplačevalcev te vrste, je bolje, da te dohodke prijavijo, tudi če ne presegajo 480.000 lir, da jih zopet uradno ne vpišejo in bi potem morali delati priziv proti vpisu.

Lastniki zemljišč in stavb naj si preskrbijo točne podatke glede površine in obsega prvih in drugih, ki jih dobijo na katastrskem uradu. Poleg tega pa naj si preskrbijo tudi točne podatke glede višine gospodarskega in agrarnega davka na zemljiščih (»Reddito domenicale« in »Reddito agrario«), ki ga tudi dobijo na katastrskem uradu. Dohodke od stavb (»Valore locativo«) nudi pa davčni urad (»Ufficio distrettuale delle Imposte«). Vse to jim bo služilo za izpolnitev prijavnice.

Za zemljišča velja navodilo, da se prijavijo samo dohodki za odmero dopolnilnega davka (»Imposta complementare«), ker bodo redni davek na zemljišče odmerili uradno po podatkih iz katastra.

Glavar družine prijavi tudi dohodke od ostalih članov družine, ki pa morajo prijavnico sopodpisati. Poleg tega velja od letos naprej pravilo, da morajo prijavnico izpolniti tudi državni uradniki sami zaradi odmere dopolnilnega davka.

Monsignor Magrini iz Krmina, ki je lani tožil „Demokracijo“ zaradi njenih člankov o ravnanju s slovenskimi otroki v počitniških kolonijah, ni več vodja papeževe komisije za pomoč.

Na njegovo mesto je imenovan župnik iz Šlovrenca pri Moši.

Krmin - Plešivo

Ker ni že več mesecev bilo slovenske pridige pri maši v cerkvici pri Sv. Subidi, so se slovenski vernki pritožili pri goriškem nadškofu. Ta je takoj odredil za vzpostavitev slovenske pridige. In ker je kljub temu ukazu le ni bilo, je nadškof šel osebno v Krmin k mons. Magriniju in zadevo uredil na licu mesta. Tako imamo slovenski verniki po mnogih mesecih presledka zopet slovenske pridige.

Policija proti nabornikom

Dne 25. februarja so prišli v Gorico na nabor sovodenjski fantje.

Kakor po starodavni navadi so se pripeljali na vozovih, ki so bili okrašeni s trakovi, zelenjem in papirnatim cvetjem.

Goriška policija pa je v papirnatem cvetju videla »izzivalno slovensko zastavo« in zahtevala odstranitev vseh trakov in papirnatih cvetk.

Ogorčenje med Sovodenjci je zaradi tega veliko, ker se kaj takega ni zgodilo niti pod fašizmom!

ŠTEVERJAN

V soboto zvečer nam je g. dr. Marjan Bregant iz Gorice na pobudo in prošnjo vodstva Kmetskodelavske zveze predaval o raznih vprašanjih zdravstva: o obrambi pred nastopom bolezni, jetiki, higieni in tako dalje.

Pogovor med zdravnikom in poslušalci, ki se je v zadevi razvil po podanih postavkah in pravilih, je bil zelo zanimiv in koristen, saj je predavanje trajalo skoro polne tri ure, udeležencev pa je bilo kakih 45.

Za trtne in sadne nasade so v Števerjanu orali s traktorjem

Pretekli teden smo imeli v Števerjanu prvi poizkus oranja s traktorjem za trtne in sadne nasade.

Močan traktor lastnika iz Furlanije je s pogonom 85 konjskih sil v enem samem dnevu razoral kakih pet tisoč kvadratnih metrov zemlje v globini 80 cm. Pri g. Ignacu Maražu, pri gospe baronici Tacco in pri g. Rožiču.

Dogodek je bil za naše kmete pravo presenečenje, saj gre za pravo revolucijo v pripravi zemlje za nove nasade.

Koliko truda in muke, pa tudi časa in denarja lahko prihrani kmetom en sam traktor! Splačalo bi se, da bi vsi kmetje skupaj kupili enega!

KNJIŽNI OGLAS

Po veliki noči bo izšel v slovenščini življenjepis božjega služabnika patra Leopolda, kapucina, po rodu Hrvata iz Dalmacije, ki je umrl v duhu svetosti v Padovi 30. julija 1942.

Knjiga bo obsegala kakih 160 strani in bo bogato ilustrirana.

Ker bo tiskana v omejenem številu izvodov, sporočamo vsem, ki bi knjigo želeli, naj jo naročijo čimprej.

Do bele nedelje sprejemajo prednaročila in kdor jo do takrat naroči, prejme knjigo za 250 lir, pozneje bo cena knjigi višja.

Cena knjigi izven Gorice in Trsta znaša 350 lir s poštnino.

Vsa prednaročila in predplačila pošljite na naslov: *P. Fidelis Kraner, Convento Cappuccini, Gorica - Gorizia*, za Italijo; za Svobodno tržaško ozemlje pa se obrnite na naslov: *P. Alfonz Valič, Convento Cappuccini, Montuzza, Trst - Trieste*. Za druge države pa sprejema vsa prednaročila samo p. Fidelis.

Dialektično obrekovanje
najbolj razširjeno zlo na Vzhodu

Sovjetska partijska organizacija vidi trenutno eno svojih glavnih nalog v tem, da bi v dejanjih uresničila načelo o nujnosti kritike in samokritike v sovjetskem življenju in delovanju.

S tako kritiko bi radi odpravili z vseh področij javnega življenja slabo poslovanje ter jih očistili nesposobnih in nemarnih uslužbencev. Toda to se jim noče posrečiti, kajti kjer ni svobode, tudi ne more biti svobodne in poštene kritike, zaradi česar se sovjetska kritika navadno izpreminja v podlo obrekovanje na račun podrejenih ali tekmecev v službi in v prilizovanje ali molk nasproti napakam predpostavljenih.

Zato je obrekovanje v Sovjetski zvezi silno razširjeno zlo. To je poudaril sam Skirijatov, predsednik centralne kontrolne komisije sovjetske komunistične stranke, v govoru, ki ga je imel na 19. partijskem kongresu v oktobru 1952. Z obžalovanjem je ugotovil, da *»so ljudje, ki si izmišljajo pod pretvezo kritike najrazličnejše lažnive obdolžitve, pišejo ovadbe o stvareh, ki se niso nikoli zgodile, ter nastavljajo uho vsakršnim nesmislom, neumnim govoricam in popolnoma neosnovanim obdolžitvam.... Iz čisto samoljubnih razlogov skušajo oblatiti in obrekovati poštene ljudi.«*

Mnogo pritožb nad takim obrekovanjem najdemo tudi v sovjetskem tisku. Dopisniki se pritožujejo nad oblastnimi organi, ker ne nastopijo dovolj odločno proti širjenju obrekovanja, in tožijo, koliko ljudi mora zapravljati svoj čas z nepotrebnimi preiskavami o resničnosti obdolžitev. Vsak primer obrekovanja spravi v tek zapleten birokratski stroj. Tako je na primer Skirijatov povedal, da je bilo kar 40 uradnikov zaposlenih s tem, da bi preiskali resničnost 120 ovadb proti nekemu partijcu po imenu Baranovu, in vse ovadbe so se končno izkazale za neosnovane. Časopis »Pravda Ukrajiny« je maja 1952 poročal, da je poslovodkinja neke menze v Kersonu po krivem ovadila 200 ljudi, tako da je imelo 32 komisij posla s preiskavo. V Kazakstanu pa je neka zdravnica s svojimi ovadbami povzročila, da je moralo 13 komisij, v katerih je bilo skupno 30 ljudi, zapravljati čas s preiskavami.

Vse to le dokazuje, kakšno ozračje nezaupanja in strahu vlada v Sovjetski zvezi. Funkcionarji vse preradi vidijo v raznih pomanjkljivostih svojih podrejenih hoteno sabotažo, pa naj si bodo pomanjkljivosti resnične ali le namišljene. Zanimiv primer navaja list »Izvestja« z dne 1. julija 1952. Nekega čebelarja v Groznem, ki je pridno uvajal nove čebelorejske metode in kritiziral tiste, ki so se jim upirali, so obdolžili cele vrste zločinov. Naprtil mu jih je sam ravnatelj osrednjega čebelarskega zavoda tistega področja. Obdolžil ga je, da je ponarejal vosek, kradel sladkor, ki je pripadal kolhozu, in nalašč okužil s čebelno kugo čebelne panje na kolhozu. Preiskovalna komisija je izgubila mnogo časa s preiskavo, preden je ugotovila, da so bile vse obdolžitve lažnive. V drugem primeru je neka ženska trdila, da je ena izmed njenih tovarišic pri delu, ki si jo je upala kritizirati, »kulaška« hčerka in »saboterka« ter »sovražnica sovjetskega ljudstva«. Čeprav so bili drugi delavci in delavke, ki so poznali dekle, ogorčeni nad takimi obdolžitvami, obrekovalke vendar niso mogli pripraviti do tega, da bi jih prenehala širiti, dokler ni komisija stvari preiskala in ugotovila, da je vse le obrekovanje.

Toda medtem ko se kritika navzdol pogosto izrodi v hudobno obrekovanje, pa je mnogokrat slišati pritožbe, da primanjkuje stvarne kritike navzgor. Od take kritike naj bi zavisela učinkovitost sovjetskega sistema, hkrati pa naj bi bila nadomestilo za pravo demokracijo. Toda po priznanjih samih najvišjih partijcev in sovjetskega tiska je le malo funkcionarjev iskreno pripravljenih vzeti naše kritiko in mnogi jo skušajo zatreti ali pa se napravili gluhi zanjo. To je bil že dolgo pred 19. partijskim kongresom eden glavnih predmetov razpravljanj v sovjetskem tisku in posebno še v satiričnem listu »Krokodil«. Mnogi partijski in oblastni organi sicer v besedah hinavsko hvalijo blagodejnost kritike, a v praksi jo skušajo preprečiti, v kolikor je sploh slišati tako kritiko, kajti ljudje se bojijo kritizirati predpostavljene. Tako je sovjetski režim že ustrahoval ljudi in jih napravil neznačajne.

Ukrajinski govornik se je na zadnjem partijskem kongresu v Moskvi pritoževal nad tem, kako mehanično ponavljajo geslo o nujnosti kritike, ne da bi ga resno vzeli in ga skušali izvajati. Govornik — po imenu Kričenko — je dejal, da dejansko na vseh partijskih sestankih in na zasedanjih oblastnih organov — svetov ali odborov — sekretarji vedno zaključijo zasedanje, kljub temu, da ves čas ni bilo slišati sploh nikake kritike — z oguljeno frazo: *»Kritika na račun komiteja (ali sovjeta) je bila konstruktivna in komité bo ukrenil vse potrebno, da napake odpravi. Kritika nam je bila koristna in iz nje bomo izvedli pravilne zaključke.«* Pri tem pa izvajajo oblastni organi včasih okrutne represalje proti podrejenim, ki si upajo kritizirati. Naprtijo jim tožbe in jih vržejo iz službe ali pa jih dajo celo aretirati.

Na zadnjem partijskem kongresu v Moskvi so sklenili, da se mora partija na vso moč boriti proti takim zlorabam. V ta namen so sprejeli nov člen partijskega statuta, ki pa seveda tem zlorab ne more avtomatično odpraviti. »Moskovska Pravda« tudi nadalje poroča o partijskih zborovanjih in sestankih oblastnih organov, na katerih kritika sploh ni prišla do izraza, ali pa so dobro utemeljene obtožbe surovo zavrnili in zadušili.

Seveda pa je ves boj za odpravo obrekovanja, ki zastruplja sovjetsko življenje, in za bolj zdravo, stvarno kritiko v takem totalitarnem sistemu, kakor je sovjetski, zaman, kajti prava demokratična, iskrena in poštena kritika je možna samo v svobodi in resnični demokraciji, ne pa tam, kjer se mora podrejeni tresti pred jezo nadrejenih in si upa nekaznovano kritizirati — ali obrekovati — samo tiste, ki so po službeni lestvici nižje od njega.

Jasno je, da je taka kritika navzdol le malokdaj poštena in da je težko preprečiti, da se ne bi izrodila v podlo obrekovanje, s katerim hočejo onemogočiti sposobnejše ljudi.

Elizabeth Hunkin

Škodljiva stremljenja

Podpredsednik odbora za gospodarstvo FLRJ, Vukmanović, je na tiskovni konferenci izjavil, »da se je pokazala tendenca po naraščanju kupnih fondov, ki ni v skladu z naraščanjem ustreznih blagovnih fondov, t. j. industrijskega in potrošnega blaga. Nekatera podjetja ne razumejo, da družabnega standarda ni mogoče dvigniti z zviševanjem plačilnih fondov.... Za zvišanje življenjske ravni bi bilo normalno, če bi bili plačilni fondi stabilni, cene potrošnega blaga pa bi padale.«

Vukmanović torej graja podjetja, ki skušajo zvišati svoje plačilne fonde, ki nudijo svojim delavcem višje plače, in napoveduje ukrepe, ki bi v kali zatrli to škodljivo stremljenje. Presežke plačilnih fondov bodo porabili za gradnjo stanovanj in v kulturne namene delovnih ljudi. Nekateri so celo predlagali, naj bi obdavčili presežke plačilnih fondov!

V zvezi z vprašanjem brezposelnosti je Vukmanović odgovoril, da je minimalna brezposelnost v sedanjem gospodarstvu Jugoslavije nekaj normalnega. Skušali bodo pa rešiti brezposelnost z javnimi deli za modernizacijo cest in gradnjo stanovanjskih poslopij. Predviden je širši načrt za dvig kmetijstva. Po tem načrtu bi vsako leto investirali 70 milijard dinarjev za izboljšanje kmetijstva (za mehanizacijo kmetijstva, za proizvodnjo umetnega gnojila, za namakanje in izsuševanje zemlje...).

Kremeljski krivi prerok

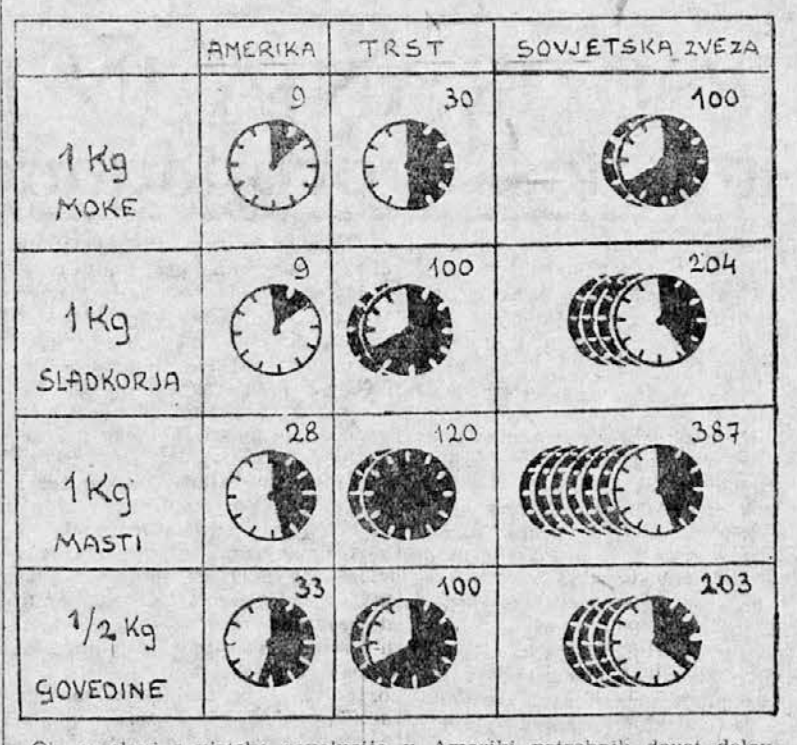

Ob proslavi sovjetske revolucije leta 1948 je Jože Stalin izjavil: »V treh letih bo življenjska raven sovjetskega delavca višja od katerega koli delavca na svetu!«

Od tega Stalinovega prerokovanja so pretekla ne samo tri leta, pač pa več kakor štiri. Življenjsko raven je najbolj učinkovito primerjati z oceno, koliko minut n. pr. mora delati v tovarni ameriški delavec, da zasluži 1 kg kruha.

Statistika nam pove, da je za to v Ameriki potrebnih devet delovnih minut, v Trstu kar trideset in v Sovjetiji nič manj kot sto.

Da si ameriški delavec zasluži 1 kg sladkorja, mora delati devet minut, v Trstu sto minut in v Sovjetiji dve sto štiri minute.

Za nakup 1 kg masti se ameriški delavec trudi pri stroju osemindvajset minut, v Trstu sto dvajset minut, Tržačan sto minut, sovjetsedeminosemdeset minut, t. j. šest ur in sedemindvajset minut.

Za pol kg govejega mesa za juho dela ameriški delavec triintrideset minut, Tužačan sto minut, sovjetski delavec pa dve sto tri minute.

Svetovni rekord najnižje življenjske ravni drži potemtakem še vedno Jože Stalin, kljub bahavim in lažnjivim prerokovanjem.

Verjetno so tudi o tem razpravljali na IV. rednem kongresu KP v Trstu....

PO IV. KONGRESU KP STO

Kongresi komunističnih partij po vsem svetu so si prav tako podobni, kakor večno jezni, srepogledi in ošabni obrazi poklicnih komunistov, ki jih srečavamo na ulicah, lokalih in na javnih prireditvah.

Komunistični kongresi so množični raporti, pri katerih zaslužkarski poglavarji prepevajo slavo sami sebi, svoji partiji in predvsem skupnemu krušnemu očetu Jožefu Stalinu. S pravo bizantinsko osladnostjo se ti rdeči svečeniki klanjajo svojemu molohu, da bi si zajamčili naklonjenost Kremlja, ki je tako nestalna in nezanesljiva, kakor ljubezen bogate, ostarele device. Na drugi strani pa na takih kongresih grmijo topovi vseh kalibrov proti vsemu, kar je komunistični zavojevalnosti v napotje.

Kaj so partijski kongresi?

Tako v prilizovanju kakor v zmerjanju so komunistični poklicni naredniki posrečena zmes petolizniške hinavščine navzgor in histerične prepotence navzdol. Partijski kongresi so preizkusni kamen o sposobnostih ali nesposobnostih, obeh teh temeljnih odlik poklicnega komunističnega veljaka.

Tudi kongres KP STO je potekal po teh strogih kremeljskih predpisih. Komunistično »Delo« je slovenski javnosti predstavilo z dvokolonsko fotografijo »generalnega sekretarja« KP STO, Vittorija Vidalija, medtem ko se je zadovoljilo, da Leninu in Stalinu privošči le po eno kolono in pol svojega »dragocenega prostora«.

Če je človeška zunanjost v resnici zrcalo človeške duše, potem je zunanji lik tržaškega komunističnega poglavarja vse prej kakor pa vtelešenje delavskih naporov za boljše in srečnejše življenje delavskega stanu. Podrobnejšo analizo prepuščamo kar čitateljem »Dela« samim, ker je fotografija tudi za neizurjenega fiziognomika sama po sebi dovolj zgovorna. Če bi zunanjost Vittorija Vidalija morala izpričati verno prispodobo proletarskega prereza na STO-ju, tako kakor je Kristusov obraz prispodoba krščanstva ali Gandijeva podoba prispodoba indijskih idealov, potem bi z vso pravico lahko trdili, da je Wall Street prevzel KP STO v svoje roke.

Oglejmo si sedaj vsaj površno tisti skupek ukazov, ki jih je Kremelj zbral za tržaškega sovjetskega podložnika in ki so namenjeni javnosti; najzanimivejši ostanek kremeljskih naročil bo itak ostal v podzemlju.

Čudna rešitev tržaškega vprašanja

Glede rešitve tržaškega vprašanja je Vittorio Vidali zopet zajahal staro kljuse tov. Pajette in njegovo modrost »o začasni ostvaritvi STO-ja, potem pa se bo videlo« in jo razširil na račun KPI v posebno brošuro. Potreboval je za to delo polna tri leta. V smislu kremeljskih naročil je treba — po Vidalijevi modrosti — zaveznike izvagonirati iz Trsta za vsako ceno, kajti sedanje gospodarsko in socialno stanje delavstva v Trstu je vse preveč pohujšljivo in ne prinaša prav nobenih izgledov za »socialistični Trst« po vzorcu »ljudskih demokracij«, ker lakota, beda in NKVD še ne morejo biti mobilizirani in se nasilje KP izživlja zgolj teoretično.

Ko bodo zavezniki zapustili Trst in bo približno 30 do 40 tisoč oseb brez kruha, potem se bo po Vidalijevih kalkulacijah šele KP toliko okrepila, da bo lahko izvegala češkoslovaške vzore iz l. 1948. Takrat, ko bodo tržaški zidarji, mizarji in ostali delavci izenačeni z italijanskimi tovariši po 600 do 800 lir mezde na dan, bo prišla za Vidalija tako neučakana trgatev izstradanih delavskih duš.

Na drugi strani pa je petokolonska vidalijevska rdeča ekipa na življenje in smrt povezana s pogoji, da za vsako ceno odstrani vse, kar je v napotje »zmagoviti rdeči armadi« pri njenem bodočem pohodu na Zahod.

Če bodo zavezniki odšli, bo Vidali tržaški Gottwald, če bodo ostali, bo delil usodo Rajka, Kostova, Gomulke in Slanskyja!

Taka je pač cena za čast kremeljskega gaulajterstva in prav nič drugačna! Če imajo torej tržaški komunisti še količkaj usmiljenja z gottwaldskim kandidatom in njegovo okrogloličnostjo, potem »nadaljujmo bitko za naš končni cilj, za socialistični Trst, ker vemo, da je ta končni cilj, proti kateremu koraka Evropa (z Azijo na čelu!), in za dosego katerega želimo dati svoj skromni doprinos« (ki ga bo vnovčil Vittorio Vidali!)....

Vidali in Italija

Glede Italije je Vidali dolgocasno ponavljal prav tisto, kar vsak dan sproti pripoveduje »l'Unità«, in s tem tudi zadnjemu prostodušnemu komunističnemu Slovencu razodel, da je KP STO zgolj neznatna podružnica KPI in nič drugega.

O Jugoslaviji, ki je tudi nekaj pripomogla k njegovemu kipečemu zdravju, se je izražal, kakor da je to njegova domovina. Proti svojemu nekdanjemu gospodarju in rediteju se je izraževal tako, kakor to delajo vsi odpuščeni lakaji. Za pozdrave jugoslovanskim narodom pa se Slovenci Vidaliju prav tako zahvaljujejo, kakor Mehikanci za njegovo skrb, ki jim jo je toliko let izkazoval.

Seveda se je Vittorio Vidali kot teoretični pobornik buržuazije svojih mladih let, ko je študiral trgovske vede (ki so po marksističnem brevirju gnojilo izkoriščevanja človeka po človeku), dotaknil tudi gospodarskih vprašanj našega ozemlja. Kot gospodarski alhimist je dobro premešal Marshallov načrt s češkoslovaškimi in madžarskimi železniškimi tarifami, ki bodo iz Trsta napravile pravo zlato jamo. Podrobneje pa se na gospodarsko področje ni spuščal, čeprav bi marsikdo rad kaj slišal o sovjetskih podporah in rubeljskih kreditih za tržaško mesto.

Zato pa se je toliko bolj zavzemal za obrambo teptanih demokratičnih svoboščin. Pri tem je s pestjo udaril po zobeh urednike pri »Delu«, ki so leta in leta pisarili o kolonialnem režimu na STO-ju.

»Ta režim ni kolonialen — (Vidali to ve iz lastnih izkušenj v Sovjetiji, kakšni so kolonialni režimi!) je vzkliknil Vidali — »ker nihče ni določil, da bo po prenehanju italijanske suverenosti in do imenovanja guvernerja uveden kakšen drug režim, kolonialen ali ne.«

Mislimo, da je tudi Molotov podpisal italijansko mirovno pogodbo in tudi ta sovjetski modrijan št. 2 je pozabil določiti to, kar zna in ve Vittorio Vidali, torej je Molotov saboter, kar bo nedvomno ugotovila bodočnost, ki jo bodo skuhali tudi zanj v Kremlju.

Kaj pa kremeljska praksa?

Pozabil pa je Vidali, da je Ukaz št. 206 samo precej nepopolna kopija kremeljske prakse, ki se ne izvaja samo v Vzhodni Nemčiji in po Sovjetih zasedeni Avstriji, pač pa po vseh področjih sovjetskega rdečega cesarstva. Tudi glede svobode tiska, sestajanja, združevanja itd. so zavezniki pač na žalost samo posnemali Vidalijeve sovjetske vzornike....

Posebno odkritje rdečega modrijana Vidalija pa je najnovejša skrb komunistične partije za slovenske narodne pravice. Po kremeljskem naročilu je konjunkturna komunistična dolžnost s cenenimi frazami braniti slovenstvo, kakor je bila skozi vsa zadnja leta konjunkturna dolžnost komunističnih poklicnih propagandistov polimonaditi slovensko narodno zavest z raznarodovalno fratelanco, ki je v nekaj letih pogoltnila več Slovencev kakor pa 25-letno fašistično nasilje. S tem vprašanjem se po najnovejši službeni dolžnosti ukvarja tudi g. Stane Bidovec v posebnem članku v »Delu«. Ta gospod, ki se zaman trudi, da bi mučeniško smrt svojega brata, ki je daroval svoje življenje za slovenske narodne interese in ne za kakšne sebične pridobitniške cilje »rdečega materializma«, preslepil v komunistično žrtev, se je čez noč spomnil slovenskega naroda in njegovih pravic.

Slovenci pa taki...

Isti dan, ko je »Delo« z dne 28. februarja izšlo, so v neki okoliški komunistični celici ozmerjali navidezni Slovenci tovariša, ki je protestiral, da v celici razpravljajo med šestimi člani v italijanščini samo zato, ker je bil poleg petih Slovencev prisoten šesti Slovenec, ki je svoj materini jezik že malo pozabil — po zaslugi rdeče fratelance. To so bili tisti »edini branitelji koristi slovenskega naroda«, ki so zavednega tovariša ozmerjali s priljubljenim izrazom »šovinist«. Tako si g. Stane Bidovec predstavlja bujenje »zdrave narodne zavesti med slovenskim ljudstvom«.

Sicer pa prihaja komunistična KP s svojimi novimi recepti precej kasno. Spomnila se jih je ob spoznanju, da je slovensko ljudstvo v Nabrežini obsodilo odstranjevalce slovenskih napisov brez komunistov, kar je verjetno taktično zelo nerodno odjeknilo ne samo pri slovenskih komunistih in njihovih sopotnikih, pač pa tudi pri njihovih kremeljskih gospodarjih, ki odločno zapovedujejo, da morajo komunisti imeti povsod prvo besedo.

Tudi sovjetska »rodina« se je porodila šele takrat, ko je komunizmu grlo zalivala voda in se je oče Stalin spomnil domovinske taktike, ki jo Stane Bidovec zna že na izust. Kakor vse ostale komunistične potegavščine pa bo tudi najnovejša vnema vidalijevskih komunistov, ki so mali repek KPI, ostala samo gola konjunkturna taktika.

Kakor vsi ostali kongresi komunističnih partij, tako je tudi sedanji kongres KP STO zgolj slepilo in zavajanje delavskih množic s frazarjenjem in poveličevanjem lastnih prividnih zaslug in oblastniško zmerjanje vsega tistega, kar izpodnaša komunističnim kandidatom prestole v oblakih.

Jugoslovanski zdravniki na specializacijo v tujino

Letos bo šlo iz Jugoslavije 63 zdravnikov na specializacijo v razne tuje države. Šli bodo predvsem v ZDA, Veliko Britanijo, Nemčijo, Švico in Italijo. Skoro polovico zdravnikov bo odšlo iz Hrvatske. Te specializacije prireja Svetovna zdravstvena organizacija.

Moralna vzgoja v šoli

Kot znano, je bil z letošnjim šolskim letom uveden v Sloveniji nov šolski predmet: moralna vzgoja.

Kot piše »Slovenski poročevalec«, so starši ta predmet pozdravili zelo navdušeno in so samo dodali, da bi bili morali že prej začeti s tem poukom. Mladina je namreč po zadnji vojni postala tako surova in pokvarjena, da je morala država sama poskrbeti za neko moralno vzgojo, ko so duhovnikom dejansko preprečili vsako vzgojo mladine.

»Poročevalec« piše, da daja država sedaj »neprimerno pozitivnejšo moralo, ki pravi, kakšno naj bo življenje, in kakršno slej ko prej tudi bo, ko se bodo privatni interesi ljudstva skladali s skupnimi interesi družbe.«

O uspehih te nove, po državi vcepljene morale slovenski šolski mladini, pa bo kaj kmalu mogoče govoriti.

Balkanska strateška zapora

(Nadaljevanje s 1. strani)

le, če mu bo sledil drugi, ki bo uresničil skupno balkansko strategijo. Nedvomno je v tem primeru sodelovanje Italije neobhodno potrebno, ker pomeni obramba Balkana istočasno tudi obrambo Sredozemlja. Italija je najmočnejša sredozemska sila, in tega bi se morali predvsem zavedati njeni voditelji, seveda ne po zamislih kričavega »mare nostrum«, ki tako očito diši po zavojevalnih apetitih, pač pa v smislu lastne samoobrambe. Prav tako bi morala previdna in modra, predvsem pa trezna italijanska politika uočiti nevarnosti Ljubljanske kotline, kjer leži glavna zapornica proti vdoru v Padsko nižino. To zapornico pa lahko brani-jo samo spoprijatljene jugoslovanske in italijanske divizije....

Tudi nevojak lahko razume, da sta prav Sredozemlje in Ljubljanska kotlina tisti dve ročici, ki v primeru nevarnosti lahko odločata o življenju in smrti Apeninskega polotoka. Ob tako preprostem premišljevanju ne bi smelo biti težko tudi povprečnemu Italijanu presoditi in uganiti, če velja samo za trenutek izgubljati čas s prividnimi prestižnimi zaletelostmi in pri tem zapravljati morda najvažnejše politično vprašanje sodobnosti: sodelovanje Italije in Jugoslavije.

Grčija in Turčija na eni strani, Jugoslavija in ostali balkanski državi so prav v teh časih pokazale znatno več politične razsodnosti kakor osrčje Evrope in bi bile lahko za vzgled tako Italiji kakor Franciji in Nemčiji. Obe naši sosedi, tako Italija kakor Jugoslavija, bi morali spoznati, da prinaša medsebojno sovraštvo zgolj škodo obema, medtem ko bi medsebojno prijateljstvo bilo obema v korist. Nepristransko svetovno javno mnenje danes ve, da je za sedanje stanje Italija odgovornejša od Jugoslavije.

Končno bi v tej zvezi morali omeniti tudi Albanijo, ki kot moskovski bunker ograža tako Italijo kakor Jugoslavijo. Seveda ne smemo precenjevati albanske ofenzivne moči, kakor to pogostokrat počenja italijanski tisk, ko govori o »Stalinovemu Gibraltarju na Jadranu«. Mali, obupno obubožani in izkrvaveli albanski narod ni samo prostorno ločen od sovjetskega bloka, pač pa je ta državica naravnost prerešetana z voditeljskimi krizami neprestanih očiščevalnih akcij v boju vseh proti vsem.

Rimski poizkusi, da bi si Italija zopet pridobila mesto sredozemskega partnerja, so osredotočeni proti arabskemu svetu. Enotedenski obisk italijanskega obrambnega ministra Pacciardija v Kairu je bil čisto prestižnega značaja in morda mu je bila skrita še kaka protibritanska spletka spričo dejstva, da je bila Italija iz dveh sredozemskih sporazumov izključena. To je predvsem že nad leto dni zasnovani Srednjevzhodni sporazum, katerega udeleženci bi morali biti: Amerika, Velika Britanija, Turčija in Egipt in ga še ni bilo mogoče uresničiti zaradi britsko-egiptskih nesoglasij. Drugi sporazum je Balkanska zveza, ki je povzročila v Rimu toliko prahu.

Evropsko častno diplomo pa si bo brez dvoma zaslužil tisti, ki bo tako Italijo kakor Jugoslavijo prepričal, da je jugoslovansko-italijansko prijateljstvo mogoče le z dejansko uresničitvijo STO-ja. Šele, ko bo sporno jabolko med Italijo in Jugoslavijo odstranjeno, in to se bo zgodilo s prihodom guvernerja, bo svet lahko v resnici sodil, da je evropski jug resnično in učinkovito zavarovan.

OBVESTILO KMETOVALCEM

Področno kmetijsko nadzorništvo sporoča:

RAZDELJEVANJE MOČNEGA KRMILA (POGAČE KORUZNEGA JEDRCA) ZA KRAVE MOLZNICE

V ponedeljek 23. p. m. so začeli z razdeljevanjem nakazil za dvig močnega krmila po znižani ceni.

Kmetovalci-živinorejci, ki v decembru preteklega leta niso bili deležni razdeljevanja, bodo lahko dvignili nakazila pri Področnem kmetijskem nadzorništvu (ul. Ghega št. 6-I.) med uradnimi urami (8.30 do 12. ure).

Na vsako glavo bo danih 30 kg. Ker je cena močnega krmila 65 lir za kilogram, bo moral živinorejec ob dvigu nakazila plačati 50 odst. vrednosti krmila, to je 975 lir.

VESTI s TRŽAŠKEGA

PODTIKANJA IN DEJSTVA italijanske propagande o Trstu

Ne mine dan, da ne bi italijanski tisk prinesel kakšno novico o tržaškem vprašanju, in sicer v zvezi z raznimi načrti za njegovo rešitev, seveda v smislu italijanskih želj in zahtev.

Vedno pa se izkaže, da gre za načrte, ki so se porodili v možganih italijanskih poklicnih iredentarjev, ki bi radi te svoje posebne politične načrte vsilili raznim zahodnim osebnostim, od katerih nato pričakujejo, da bodo te načrte iznašali in zagovarjali v mednarodnem diplomatskem svetu.

Posebno skrb posvečajo ti italijanski krogi novi ameriški poslanici v Rimu, gospe Clarc Boothe Luce, ki naj bi ob nastopu svojega službenega mesta začela najvneteje zagovarjati italijanske »pravice« do Trsta in vsega Svobodnega tržaškega ozemlja. V kolikor pa ne bi niti gospe Luce »uspelo«, vrniti STO s Trstom Italiji, potem svetuje milanski »Corriere della Sera« z dne 22. februarja, naj bi se ameriška diplomacija zavzela za naslednjo rešitev: Italija naj bi dobila v Trstu še večje pravice, kot so ji danes priznane po zloglasnem londonskem sporazumu; v Trst naj bi vkorakala italijanska vojska; istočasno pa naj bi zahodne sile izjavile, da vsi ti ukrepi v ničemer ne spreminjajo mednarodnega položaja celotnega STO-ja. To se po domače pravi, da si nato Italija pridržuje pravico po nadaljevanju svoje iredentistične revizionistične politike, dokler ne bi dosegla vsaj mej na Julijskih alpah, Velebitu in Dinarskem pogorju, kakor stoji zapisano v »znanstvenem memorandumu« Jadranskega središča v Rimu, ki ga je izročil ameriškemu zunanjemu ministru Dullesu, ob priliki njegovega zadnjega obiska v Rimu, sam glavni tajnik italijanske demokrščanske stranke, minister Gonella!

Istočasno je italijanski tisk s precejšnjim poudarkom objavil novico, da bo britanski zunanji minister po svojem aprilskem potovanju v Ankaro in Atene obiskal še Rim (niso pa pri tem povedali, da na vabilo italijanskega poslanika v Londonu, Brosia) in tedaj spet poskusil rešiti tržaško vprašanje na podlagi nekega svojega novega načrta o razdelitvi STO-ja.

Da so hoteli italijanski iredentarji spet nekaj podtaknili britanski diplomaciji, ni ušlo nobenemu pametnemu opazovalcu najnovejšega političnega razvoja glede Trsta.

Vsak dvom pa je glede tega razblinilo samo britansko zunanje ministrstvo, ki je 21. februarja zanikalo novice, da bi britanski zunanji minister Eden nameraval med svojim aprilskim obiskom v Rimu predložiti De Gasperiju nov načrt za razdelitev STO-ja. Zastopnik britanskega zunanjega ministra je tudi zanikal, da bi minister Eden kdaj koli o takem razdelitvenem načrtu govoril. Dodal je še, da so razni britanski načrti o razdelitvi STO-ja, o internacionalizaciji Trsta ali o spremembi Trsta v svobodno pristanišče »popolnoma izmišljeni«. Zastopnik britanskega zunanjega ministrstva je končal z izjavo, da »Foreign Office« ni nikoli odstopil od stališča, »da je lahko dokončna rešitev tržaškega vprašanja koristna in plodna samo, če bo dosežena z neposrednim sporazumom med obema prizadetima strankama, to je med Jugoslavijo in Italijo.«

Zanikanje britanskega zunanjega ministrstva je prišlo prav v primernem času, da je postavilo na laž razne trditve italijanskega tiska glede Trsta, s katerimi so hoteli vplivati na mednarodne politične kroge v sedanjem delikatnem obdobju mednarodnega političnega dogajanja, ki je začelo z nastopom predsednika Eisenhowerja in z napovedjo »nove stvarne zunanje politike« republikanske uprave Zedinjenih ameriških držav.

Bliža se 20. marec in francoski zunanji minister Bidault je bil medtem spet v Italiji. Italijanskim iredentarjem se je torej nudila ugodna prilika za nova izsiljevanja in sklicevanje na Bidaultovo očetovstvo zloglasnega zahodnega dvajsetmarčnega predloga o vrnitvi Trsta Italiji. Modri francoski politik pa se ni pustil spet speljati na led in ni več mogel ponoviti izjave, ki je bila v največji opreki s tradicionalno francosko srednjeevropsko politiko in s tem tudi s tržaškimi koristmi.

Zato je Italijane — vsaj tako upamo — izmodrila najnovejša previdna Bidaultova izjava o Trstu, ki je zelo daleč od tega, da bi obvezala pariško vlado, ki naj bi bila morala po italijanskih željah braniti italijanske zahteve glede Trsta v Washingtonu. O tem pa razpravljamo obširneje na drugem mestu.

Bidault je glede Trsta izjavil 28. februarja časnikarjem na tiskovni konferenci v Rimu naslednje:

»Položaj je fluiden. Če pa bodo z ene ali druge strani predložili predlog za rešitev tržaškega vprašanja, ga bo francoska vlada preučila in pri tem upoštevala tudi mnenje italijanske vlade.«

Kako daleč smo že od zloglasne dvajsetmarčne izjave, je najbolj jasno samim italijanskim iredentarjem, ki so skoro z molkom hoteli iti mimo take Bidaultove izjave....

Tržačani pa smo s takim razvojem našega vprašanja samo zadovoljni, ker še vedno trdno verujemo v zmago naše borbe za svobodo in samostojnost Trsta, kakor je bilo določeno v mirovni pogodbi z Italijo!

VIII. seja Glavnega odbora SDZ

V nedeljo 1. marca je bila VIII. seja Glavnega odbora SDZ.

Po odobritvi zapisnika zadnje seje je predsednik, dr. Josip Agneletto, podal pregledno poročilo o prizadevanju Slovenske demokratske zveze za ostvaritev vseh mirovnih določb glede Svobodnega tržaškega ozemlja. Prikazal je glede tega vse obširno delo Izvršnega odbora, ki je z raznimi spomenicami naše stališče v sporazumu z ostalimi indipendentističnimi skupinami uveljavil na vseh pristojnih mestih bodisi na Tržaškem bodisi v tujini.

Nato je sledilo poročilo o razvoju političnega položaja na STO-ju v zadnjih mesecih vse do najnovejše izjave francoskega zunanjega ministra Bidaulta, v Rimu, ki niti sam svojega predloga od 20. marca 1948 o vrnitvi STO-ja Italiji ni več potrdil.

Sledilo je izčrpno razpravljanje o občinski politiki v coni A STO-ja, katerega so se udeležili med drugimi tudi številni občinski svetovalci vseh občin na STO-ju, pristaši SDZ.

Kot prvi je podal svoje poročilo dr. J. Agneletto, občinski svetovalec Slovenske narodne liste v Trstu. Prikazal je skoro nemogoče prilike, v katerih morajo nastopati slovenski indipendentistični člani tržaškega mestnega sveta.

Nato so udeleženci pretresli tudi prilike v ostalih občinah našega področja in sklenili, da se bodo taki sestanki ob udeležbi naših občinskih svetovalcev odslej pogosteje vršili.

Prešernova proslava v Nabrežini

Po dolgem kulturnem molku, ki nam ga je vsilil fašizem, smo danes na Tržaškem, zlasti pa na podeželju, naravnost lačni kulturnega udejstvovanja.

Zato je nastanek vsakega novega prosvetnega žarišča v našem javnem življenju velik praznik. To velja prav posebno za nastanek novega pevskega društva, ki bo svojo prosvetno nalogo v naši sredini izpolnjevalo s poglabljanjem v slovensko ljudsko glasbeno snovanje in z nadaljevanjem bogatega izročila pevskega zborovskega udejstvovanja na Tržaškem.

Nabrežina je imela tak praznik 22. februarja s prvim javnim nastopom pred kratkim ustanovljenega pevskega društva »Avgust Tance«. Ta nabrežinski praznik pa je dobil poseben pomen, ker so ga prireditelji združili s Prešernovo proslavo. Saj prireditelji zares niso mogli bolje proslaviti veliki kulturni dan slovenskega naroda kot s prvim nastopom svojega novega pevskega društva!

Kinematografsko dvorano je do zadnjega kotička napolnilo številno občinstvo. Med množico smo opazili nekaj očancev, ki jim je bil v mladosti pokojni Avgust Tance pevski učitelj. Proslave so se udeležili tudi gostje iz Trsta in Gorice. Od vidnejših udeležencev naj omenimo č. g. Komaca iz Devina, č. g. Žorža iz Mavhinj, devinsko-nabrežinskega župana g. Josipa Terčona, predsednika SDZ za STO dr. Josipa Agneletta, predsednika SDZ za Italijo dr. Avgusta Sfiligoja in ravnateljico industrijske strokovne šole v Nabrežini gospo Sartovo.

Proslavo je začelo Godbeno društvo iz Nabrežine, ki je pod vodstvom Josipa Devetaka zasviralo Fučikovo koračnico »Triglav«.

Nato je dijak Aljoša Logar v kratkih in jedrnatih besedah orisal Prešernov lik in njegov pomen za naš narod.

Sledil je venček Prešernovih pesmi, zbran pod naslovom »Slava Prešernu«, ki ga je izvajala godba.

Pevski zbor je nato pod vodstvom pevovodje Franca Fabrisa izvedel Premrlovo »Zdravico«, Rašanovo »Kvišku rojaki«, narodno »Rožic ne bom trgala« in Laharnarjevo »Mladosti ni«.

Nabrežinski dijaki Damjana Gruden, Gregor Pertot in Mitja Jazbec so nastopili z ubrano recitacijo nekaterih Prešernovih pesmi.

Isti trije so še izvedli Rejmihlov šaljivi prizor »Kdo je gospodar v hiši?«

Godba je nato zaigrala Parmov »Pozdrav z Gorenjske«, Čajkovskega uverturo iz opere »Feodora« in komad »Oj zlata vinska kaplja ti«.

Pevski zbor je nastopil še z Gričevo »Cvetoča pomlad«, Ocvirkovo »Eno samo tiho rožo« in Rašanovo »Domu«.

Proslavo je zaključila godba s koračnico »Pozdrav iz Knina«.

Pevski zbor je poslušalce naravnost presenetil z ubranostjo in svežino svojih glasov. Tenorske glasove bo treba še nekoliko okrepiti, da bo v zboru večja harmonija med ženskim in moškim delom. Seveda se zboru še pozna, da je začel delovati šele pred kratkim, z dobro voljo in z vajo pa bo zbor srečno prebredel neizbežne začetne težave in zavzel primerno mesto sredi številnih pevskih zborov na Tržaškem.

Za svoj lep uspeh se mora pevski zbor »Avgust Tance« zahvaliti tudi g. dr. Franu Delaku, ki ga je vodil v najtežavnejših trenutkih začetnega zbiranja in pripravljanja. Zato izrekajo Nabrežinci tem potom g. dr. Franu Delaku najprisrčnejšo zahvalo!

Spremememba zakona št. 800

Vse osebe, ki so prisostvovale dne 2. t. m. seji občinskega sveta v Nabrežini, je prijetno presenetilo dejstvo, da je v posvetovalnici visela slika »Talci« slikarja Antona Miheliča. S tem se je občina še enkrat oddolžila spominu vseh svojih številnih žrtev nacifašističnega nasilja med drugo svetovno vojno.

V začetku seje je obč. svet po daljšem razpravljanju odobril sklep področnega predsedstva o novih srednjih cenah raznega blaga. Nato je na županov predlog odobril trošarino na razno konzervirano in vloženo zelenjavo v znesku 3000 lir na stot, za sadne mezge in paradižnikovo konzervo pa 1500 lir na stot. To je bilo treba storiti za kritje odpadle trošarine na industrijski tok, s čimer je občina izgubila okrog 300.000 lir letnih dohodkov.

Župan je poročal, da je občina dobila za prodajo občinskih zemljišč 2,437.940 lir, od katerih je uporabila za športno igrišče 1,150.000 lir, 187.940 lir pa za razne pogodbe ni takse, tako da je še razpoložljivih 1,100.000 lir.

Svetovalec Milič je poročal o načrtu za ustanovitev kmečke zadruge. Ker bo zadruga brez potrebnih sredstev, prosi, naj bi občina kupila traktor in ga proti odplačevanju dala v režijo občini. Župan je odgovoril, naj napravijo glede tega občini pismen predlog, da ga bodo mogli natančneje preučiti.

Župan je še prečital predlog vloge na ZVU glede dvojezičnih krajevnih napisov z zahtevo po spremembi fašističnega zakona št. 800 iz l. 1923, ki te napise prepoveduje. Dr. J. Skerk je bil mnenja, da je predlog vloge premalo odločen. Nato je obč. svet izvolil komisijo (dr. J. Skerk, D. Legiša, E. Floridan in A. Vižintin) z nalogo, da to vlogo dokončno izdela. Občinski svet je nato odobril notranji občinski pravilnik.

Na koncu je še razpravljal o smernicah, ki naj bi bile merodajne pri prodaji občinskih zemljišč. V to svrho so izvolili komisijo, v kateri so svetovalci Skof, dr. J. Skerk, D. Legiša, A Vizintin in E. Floridan.

Zahvala Nabrežincev

Po sklepu predzadnje seje je obč. svet občine Devin-Nabrežina poslal naslednjo zahvalo vsej javnosti, ki je borbo Nabrežincev za slovenske oziroma dvojezične krajevne napise pozdravila in tudi primerno podprla.

Občinski svet občine Devin-Nabrežina, zbran na svoji redni seji dne 19. februarja, je po izčrpni razpravi o zadnjih dogodkih glede krajevnih napisov sklenil, da se javno zahvali vsem osebam, ustanovam in organizacijam, ki so v kakršni koli meri sodelovali ali izrazili svojo solidarnost in simpatijo v borbi, ki jo je vodila naša občina za osnovne pravice in enakopravnost našega naroda na STO-ju.

Lesna zadruga na Proseku

Komaj pred par leti je bila na Proseku ustanovljena lesna zadruga in že se maja in nevarno nagiba. Vse kaže, da ne bo zdržala dolgo več.

Njeno vlogo so prevzela razna lesna podjetja v Trstu, njeni nekdanji uslužbenci in delavci so pa skoro vsi na cesti. Pred dobrim letom je bilo namreč zaposlenih še okrog 50 ljudi — večinoma domačini — ki so kar dobro zaslužili, danes je pa le par ljudi, največ kakih 15, ki so zaposleni par dni, potem se pa umaknejo drugim zadružnikom, da tako nekoliko manj težko preživé te brezposelne čase.

To pešanje lesne zadruge je hud udarec za domačine, ki so živeli od dela v zadrugi in ne morejo dobiti nikjer primerne zaposlitve. Občina sicer pomaga vsaj nekoliko brezposelnim z delom pri SEDAT, kjer so zaposleni za šest mesecev tisti delavci, ki so brezposelni že pol leta, a to je premalo za družinske poglavarje, ki imajo na svojih ramah večje ali manjše družine!

Treba bo najti še kako drugo delo, zlasti sedaj, ko bo zopet lepo število delavcev odslovljenih iz Jadranskih ladjedelnic.

Pravijo namreč, da bo s prvim marcem kar 300 mizarjev izgubilo zaposlitev v teh ladjedelnicah!

Modra politika

Izvedeli smo, da so dobili vsi člani Slovenskega narodnega gledališča na Tržaškem trimesečno odpoved.

To je zares modra politika ljubljanskih komunističnih oblastnežev glede na potrebo po oživljenju slovenskega kulturnega delovanja na našem ozemlju!

O stvari pa bomo temeljiteje spregovorili ob priliki.

IZ BORŠTA

»Umrl je mož. Kje tak je še med nami, ki tu leži v prezgodnji tihi jami?«

Tako bi se lahko izrazili o našemu Stefanu Petarosu, ki smo ga pokopali predzadnjo nedeljo.

Pokojni Štefan Petaros je bil mož v pravem pomenu besede! Z golimi rokami si je napravil iz stare bajte in zapuščene zemlje snažno in prijetno domovanje ter lepo obdelano posestvo.

Pa njego vznačaj! To vam je bil Slovenec! Ob vsaki priliki je poudarjal svoje narodno čustvovanje. Zato je tudi težko prenašal današnjo brezbrižnost na vasi. Mladini ga moramo prav zaradi tega staviti za zgled kot narodno zavednega in gospodarsko naprednega moža.

Isti dan smo tudi pokopali Heleno Zobec. Pokojnica je bila blaga in pridna žena. V svojem življenju je marsikaj pretrpela, toda vse težave je voljno prenašala.

Lahka jima bodi domača zemlja!

MAČKOVLJE

V nedeljo 1. marca je bil pogreb Antona Strajna star., zavednega Slovenca, ki je svojih dolgih 70 let preživel večinoma pri krojaški mizi.

Pogreba se je udeležilo lepo število domačinov.

Naj mirno počiva v slovenski zemlji, ki jo je ljubil vse svoje življenje!

DAROVI: Namesto cvetja na grob pok. g. Apolonije Stanič daruje družina E. Udovič 1.000 lir za SDD v Trstu.

V počastitev spomina pok. trgovca J. Preloga daruje g. J. Puhalj 2.000 lir za SDD v Trstu.

Radio Trst II

306,1 m ali 980 kc-sek

NEDELJA, 8. marca: 8.45 Kmetijska oddaja. — 9.30 Vera in naš čas. — 11.30 Oddaja za najmlajše. — 12.15 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. 16.00 Malo za šalo - malo zares. 17.00 Koncert moškega zbora iz Bazovice. — 18.00 Novice iz delavskega sveta. — 19.00 Iz filmskega sveta. — 21.30 Izbrana lirika. — 22.00 Beethoven: FIDELIO, 1. dejanje.

PONEDELJEK, 9. marca: 13.30 Kulturni obzornik. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 20.00 Večerni koncert. — 21.00 Književnost in umetnost. — 22.00 Beethoven: FIDELIO, 2. dejanje.

TOREK, 10. marca: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Tehnika in gospodarstvo. — 19.25 Angleščina po radiu. — 20.30 Aktualnosti. 21.00 Čitamo za vas. — 22.00 Beethoven: Simfonija št. 4.

SREDA, 11. marca: 13.30 Kulturni obzornik. — 19.00 Zdravniški vedež. — 20.00 Koncert tenorista Renata Kodermaca. — 20.30 Sola in vzgoja. — 21.30 Vokalni kvartet.

ČETRTEK, 12. marca: 13.00 Pevski duet in harmonika. — 13.20 Chopin: Barcarola. — 19.00 Slovenščina za Slovence. — 20.40 Slovenski motivi. — 21.00 Radijski oder - Cesare: 24 SREČNIH UR.

PETEK, 13. marca: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Kraji in ljudje. 19.25 Angleščina po radiu. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. 21.00 Slovenski motivi. — 21.20 Kako nastane zemljevid? — 22.00 Iz londonskih koncertnih dvoran.

SOBOTA, 14. marca: 13.00 Sramel kvintet in moški duet. — 13.30 Kulturni obzornik. — 19.00 Pogovor z ženo. — 21.00 Malo za šalo - malo zares. — 22.00 Liszt: Koncert za klavir št. 2. — 23.00 Chopinove mazurke in poloneze.

SLOVENSKI DRUŽINI brez otrok dam v najem hišo s 4 prostori, ev. tudi 5, velik vrt, garaža, klet, strojna pralnica in ostale pritikline. — Naslov pri upravi lista.

Odgovorni urednik: *dr. Janko Jež*
Tiska:
tiskarna »Adria«, d. d. v Trstu

ZDRAVNIK
Dr. FRANJO DELAK
v TRSTU
sprejema od 15. - 17. ure
v ulici Commerciale št. 10-II
Pokličite tel. št. 31813
Stanovanje: Strada di Fiume 20/III

Mizarji kmetovalci podjetniki!
Deske smrekove, macesnove in trdih lesov, trame in parkete nudi najugodneje
CALEA
TEL. 90441
T R S T
Viale Sonnino, 24

Koncert brežanskih zborov

Na pobudo domačega pevskega zbora »V. Vodnik« je bil v nedeljo 22. februarja zvečer v župnijski dvorani koncert slovenske pesmi.

V uvodu je g. Stanko Vodopivec lepo prikazal pomen in namen slovenske narodne in umetne pesmi, ki spremlja našega človeka od rojstva do groba v žalostnih in veselih dneh tega kratkega življenja. Organizatorji so povabili vse pevske zbore s tržaškega Brega. Vsi so se lepo odzvali in temeljito pripravili za ta nastop, le pevci iz Ricmanj, ki so organizirani v društvu »Slavec«, so povabilo odklonili kakor pred kratkim, ko jih je vabil »Slovenec« iz Boršta. Ta načrtna sabotaža slovenskih koncertov s strani pevskega zbora iz Ricmanj postaja vedno bolj očitna in kmalu ne bo nihče več verjel, da je pevski zbor iz Ricmanj slovenski!

Zanimanje za ta pevski nastop je bilo veliko, čeprav ni dolgo, kar so štirje brežanski zbori imeli svoj zadnji koncert v Borštu. Nova župnijska dvorana je bila napolnjena. Občinstvo je z velikim navdušenjem in veseljem sprejelo vseh 24 pesmi, ki so jih izmenoma peli zbori iz Boljunca, Boršta, Mačkovelj in Doline.

Učinkovito delovanje teh zborov zasluži vse naše priznanje, zlasti še, če upoštevamo, da so pevci sami delavci, ki kljub trdemu vsakdanjemu delu dobijo še vedno toliko časa, da zvesto prihajajo k vajam in se resno pripravijo za vsak nastop. To so fantje in možje, ki še poznajo ideale in znajo ceniti bogastvo naše narodne in umetne pesmi!

Pevski koncert na Opčinah

V petek 20. februarja zvečer so nastopili v openski kinodvorani stari in mladi pevci iz Barkovelj.

Bil je to res lep in zanimiv koncert slovenske narodne in umetne pesmi. Le škoda, da je bilo tako malo propagande za ta koncert, saj mnogo domačinov ni niti vedelo, da bodo nastopili Barkovljanci. Najbolj zanimiva točka vsega sporeda so bile gotovo stare barkovljanske narodne pesmi, ki so skoro že izumrle in so širši javnosti popolnoma neznane. Tudi solospev Milana Pertota je zelo navdušil.

Ko z veseljem beležimo to gostovanje barkovljanskega zbora, predlagamo, naj bi gostovanje raznih pevskih zborov postalo nekaj bolj vsakdanjega in naj bi zbori krožili po bližnjih in daljnih vaseh ter dramili narodno zavest zlasti tam, kjer je začela pešati zadnje čase pod kvarnim vtisom zlagane »fratelance«. Ne smemo namreč pozabiti, da smo otroci slovenskih staršev in da moramo živeti in umreti kot pravi pošteni Slovenci!

PRESERNOVA PROSLAVA V MAVHINJAH

V nedeljo 8. marca ob 16. uri bo *Prešernova proslava* v Terčonovi dvorani v Mavhinjah.

Nastopijo pevski zbor »Avgust Tance« iz Nabrežine in nabrežinski dijaki, ki bodo recitirali izbrane Prešernove pesmi in nastopili z Rejmichlovo šaloigro: »Kdo je gospodar v hiši?«

Vsem, ki so na kateri koli način počastili spomin in spremili na zadnjo pot našo predrago pokojnico

Zoro Jerman

se prisrčno zahvaljujejo

žalujoči ostali

V Trstu, dne 5. marca 1953.

Vsakovrstno pohištvo: SPALNICE - JEDILNICE - KUHINJE ITD. — PO NAROČILU IZVRŠI VSAKO DELO — POROSTVO ZA DOBER NAKUP — TOVARNIŠKE CENE — DELO SOLIDNO — DOMAČA TVRDKA

Tovarna pohištva
Tel. 32
PRINČIČ
KRMIN
Cormons - prov. Gorizia

URARNA UL. ROMA 19 ZLATARNA

VELIKA IZBIRA, PO ZARES KONKURENČNIH CENAH! LASTNA DELAVNICA. KUPIM IN ZAMENJAM ZLATO, SREBRO IN DRAGULJE.